

Høringsdokument

Dokumentet er en
tilleggsutredning bestilt av
kommunestyret, sak 72/20.

Utredning barnehage- og skolestruktur

Innhold

Innledning	4
Vedtak i sak 72/20 - kommunestyre 21. oktober	4
Befolkningsutvikling og elevtallsutvikling	5
Tallgrunnlag	5
Endringer i struktur som konsekvens av befolkningsutviklingen	6
Eksisterende barnehage- og skolestruktur	8
Barnehage	8
Skole	9
Presentasjon av barnehager og skoler	10
Ålvundeid barnehage	10
Tredal barnehage	10
Holten barnehage	11
Holssand barnehage	11
Gjøra oppvekstsenter	12
Løykja skole	12
Sande skole	13
Tredal skole	13
Ålvundfjord skole	14
Sunndal ungdomsskole	14
Grunnlag for kostnadsberegningene	15
Driftskostnader	15
FDV-kostnader (Forvaltning, drift og vedlikehold)	15
Investeringsutgifter	16
Begrepsavklaringer barnehage	16
Løpende inntak	16
Dekningsgrad	16
Krav til å ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse	17
Begrepsavklaringer skole	17
Lærertetthet	17
Nærskoleprinsippet	17
Sikker skolevei	18
Skoleskyss	19

Reiseavstand- og tid	20
SFO.....	20
Kvalitetskriterier for barnehage og skole	20
Faglig.....	20
Sosialt	21
De ansattes arbeidsmiljø	21
Ulike alternativer	22
1. Bygge ny sentrumsbarnehage med plass til 120 barn til erstatning for Holten barnehage og Tredal barnehage	22
Kostnader	22
Vurdering.....	22
2. Barn ved GjØra oppvekstsenter, avdeling barnehage, tilbys barnehageplass ved Holssand barnehage.....	26
Kostnader	26
Vurdering.....	26
3. «Tredal skole og Tredal barnehage bygges om til ny sentrumsbarnehage»	28
Kostnader	28
Vurdering.....	29
4. «Barnehagen ved GjØra oppvekstsenter opprettholdes som GjØra barnehage, og småskoleelevene får SFO-tilbud i barnehagen».....	32
Kostnader	32
Vurdering.....	32
5. «ViderefØre Øksendal barnehage»	32
Kostnader	32
Vurdering.....	33
6. Hva skjer dersom barnehagestrukturen ikke endres? "0-alternativet"	35
Kostnader	35
Vurdering.....	35
7. Hva skjer dersom skolestrukturen ikke endres? "0-alternativet"	35
Elevtall	35
Kostnader og vurdering.....	35
8. Avvikle GjØra oppvekstsenter og LØykja skole og flytte elevene til Sande skole	38
Elevtall	38
Kostnader	38
Vurdering.....	39
9. Avvikle GjØra oppvekstsenter og flytte elevene til LØykja skole	41
Elevtall	41

Kostnader	42
Vurderinger	42
10. «Sande skole blir skole for elever fra Sande, Tredal og Øksendal skolekrets – Tredal skole legges ned».....	43
Elevtall	43
Kostnader	44
Vurdering.....	44
11. «Løykja skole blir skole for elever fra Furu, Løykja og Gjøra skolekrets – skolen ved Gjøra oppvekstsenter legges ned».....	45
Elevtall	45
Kostnader	45
Vurderinger	46
12. «Barnehage, SFO og småskoletrinn 1-4 opprettholdes på Gjøra. Mellomtrinn 5-7 flyttes til Løykja. Felles rektor Gjøra/Løykja»	46
Kostnader	46
Vurderinger	46

Innledning

Til høring presenteres grunnlagsdokumentet til Barnehage- og skolebruksplan for Sunndal kommune, ferdigstilt oktober 2018, samt dette vedlegget med oppdatering på barne- og elevtall, befolkningsframskrivninger og andre relevante endringer. Dette danner grunnlag for høring og vedtak om framtidig barnehage- og skolestruktur.

I arbeidet med høringsgrunnlaget har barnehage- og grunnskoletjenesten fått i oppdrag å utrede flere alternativ enn i det opprinnelige grunnlagsdokumentet. Tilleggsoppdraget ble gitt i følgende vedtak:

Vedtak i sak 72/20 - kommunestyre 21. oktober

Kommunestyret godkjenner ikke «Barnehage- og skolebruksplan for Sunndal kommune» og tillegg med oppdaterte saksopplysninger, som grunnlag for vedtak om framtidig barnehage- og skolestruktur.

Kommunestyret ber om en todelt barnehage- og skolebruksplan, der utredning av struktur kommer først, og deretter utarbeiding av et dokument om strategi for skole- og barnehageutviklingen de neste ti årene. Dette dokumentet skal blant annet utrede en flatere lederstruktur i oppvekstsektoren.

Utredningen av hensiktsmessig struktur skal baseres på vurderinger gjort i «Barnehage- og skolebruksplan for Sunndal kommune» og tillegg med oppdaterte saksopplysninger, samt utredning og vurdering av følgende:

- *Sande skole blir skole for elever fra Sande, Tredal og Øksendal skolekrets – Tredal skole legges ned*
- *Løykja skole blir skole for elever fra Furu, Løykja og Gjøra skolekrets – skolen ved Gjøra oppvekstsenter legges ned*
- *Tredal skole og Tredal barnehage bygges om til ny sentrumsbarnehage*
- *Barnehagen ved Gjøra oppvekstsenter opprettholdes som Gjøra barnehage, og småskoleelever får SFO-tilbud i barnehagen*
- *Gjøra oppvekstsenter beholdes som i dag*
- *Barnehage, SFO og småskoletrinn 1-4 opprettholdes på Gjøra. Mellomtrinn 5-7 flyttes til Løykja. Felles rektor Gjøra/Løykja*
- *Øksendal barnehage beholdes som i dag*
- *Sjølland barnehage ved Bjørgsgate: Arbeid med planlegging settes på vent.*

Ny framdriftsplan:

1. *Ajourføring av høringsdokument etter vedtak fra Kommunestyret 21. oktober 2020*
2. *Høringsdokumentet legges fram for innstilling til OO-utvalget 24. november 2020.*
3. *Høringsperiode – 2 måneder.*

Forslag til ny barnehage- og skolestruktur legges fram til politisk behandling etter høringsfristens utløp, med utvalgsbehandling og sluttbehandling i Kommunestyret (mars-mai 2021).

Høringsdokumentet gir forklaringer innledningsvis på viktige prinsipp og rammefaktorer for organisering og drift av barnehage- og skoletilbud. Deretter presenteres de ulike alternativene med kostnadmessige og faglige vurderinger. Barnehage- og skolestruktur har gjensidige påvirkning på hverandre både kostnadmessig, samfunnsmessig og faglig. For å få en mer oversiktlig framstilling har vi likevel valgt å presentere dette atskilt.

Høringsdokumentet tar ikke sikte på å konkludere på forslag om ny barnehage- og skolestruktur. En endelig tilråding fra kommunedirektøren vil komme i forlengelsen av denne høringen, og legges frem for politisk behandling etter at høringsinnspillene er vurdert.

Befolkningsutvikling og elevtallsutvikling

Tallgrunnlag

For å planlegge fremtidig barnehage- og skolestruktur trengs det kunnskap om befolkningsutviklingen i kommunen. Sentralt her er utviklingen i barnetall fordelt på aldersklasser og hvor barnefamilier bor og sannsynligvis vil bosette seg i årene fremover.

Hvert andre år utarbeider **SSB** en befolkningsframskriving. Framskrivningen brukes for å planlegge utvikling og dimensjonering av kommunenes tjenestetilbud. SSB bruker ulike modeller i sine beregninger, der hovedalternativet (MMMM) er mest vanlig. Den mindre optimistiske prognosen for lav nasjonal vekst (LLML) har truffet bedre i å anslå utviklingen i små og mellomstore kommuner.

Den siste framskrivningen viser en sterkere negativ utvikling enn ved forrige folketallsframskriving, som var utgangspunkt for barnehage- og skolebruksplan for Sunndal kommune (2018):

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040	2050
Hovedalternativet (MMMM)	57	56	55	55	55	54	54	54	52	48
Lav nasjonal vekst (LLML)	50	50	49	49	48	47	43	40	38	32

□

*Ventedede fødselstall for Sunndal kommune etter henholdsvis MMMM-modellen og LLML-modellen.

Barnehagetilbudet planlegges til enhver tid for barna som ennå ikke er født, noe som er en ekstra utfordring. Framskrivning av fødselstallene blir derfor en viktig pekepinn for dette tjenesteområdet.

Det anbefales å legge MMMM-modellen til grunn, da det i gjeldende prognose er brukt nye beregningsmodeller som ventes å være mer treffsikre. Begge modellene viser en forventet nedgang i fødselstallene for Sunndal kommune.

Tabellen viser oppdaterte tall for utviklingen fra 2018 og frem til 2030 (SSB per 18.08.20):

Folketall fordelt på alder 2018 – 2020 og * prognose 2021 – 2030 (SSB pr. 18.8.2020)						
(MMMM: dvs middels fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring)						
	2018	2020	* 2021	* 2022	* 2025	* 2030
0- 1 år	...	126	124	114	111	109
2-5 år	...	305	277	268	239	226
0-5 år	428	431	401	382	350	335
Sum 1-5 år		374	345	327	296	281
6-12 år	516	471	484	493	498	455
13-15 år	261	244	243	213	208	237
Sum 6-15 år	777	715	727	706	706	692
16-19 år	393	365	336	344	296	270
20-44 år	1 949	1 922	1 895	1 851	1 802	1 740
45-66 år	2 293	2 272	2 220	2 171	2 037	1 822
Sum 20-66 år	4 242	4 194	4 115	4 022	3 839	3 562
67-79 år	850	912	936	987	1 056	1 180
80-89 år	326	320	320	323	371	452
90 år +	103	99	107	99	93	94
Sum 67+	1 279	1 331	1 363	1 409	1 520	1 726
Sum folketal	7 119	7 036	6 942	6 863	6 711	6 585

Vi ser av tabellen at folketallet i Sunndal reduseres fra 7 119 til 6 585 i perioden 2018 - 2030. For aldersgruppa 0 – 19 år er det en tydelig nedgang, mens folketallet for aldersgruppa 67 + i samme periode vil øke betraktelig.

Befolkningsutviklingen fram til og med 2018 er nærmere beskrevet i Barnehage- og skolebruksplan for Sunndal (2018).

Endringer i struktur som konsekvens av befolkningsutviklingen

Lavere fødselstall gir reduserte inntekter fra staten, kommunen må derfor redusere kostnadene til drift. Gjennomsnittlig kostnad per barn behøver ikke nødvendigvis reduseres, men dersom det ikke blir gjort strukturelle endringer vil konsekvensen være en ytterligere omfordeling av ressurser fra større enheter til mindre enheter.

Barnehage- og skolestrukturen i Sunndal gir høye lønnskostnader, siden små enheter med få barn/elever krever flere ansatte per barn/elev enn større enheter. Kostnadskutt kan i hovedsak gjøres gjennom reduksjon i stillinger, fordi hovedvekten av driftskostnader går til lønn. Andre utgifter til drift av det pedagogiske tilbudet er en relativ liten del av den økonomiske ramma, og det vil i hovedsak være behov for disse ressursene uavhengig av hvilken barnehage eller skole barna går på.

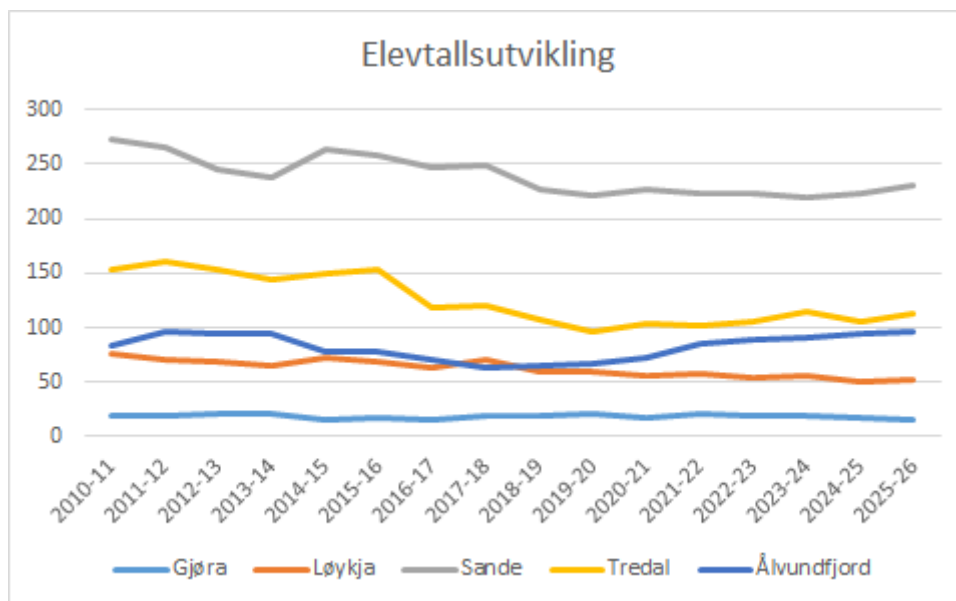
I Sunndal er dette spesielt vesentlig for skole pga den eksisterende skolestrukturen med 5 barneskoler. Dersom kostnader skal reduseres uten endringer i struktur, må kuttene gjøres ved å redusere lønnskostnadene. Dette betyr enda flere elever per lærer på de største skolene.

Konsekvensen av å ikke gjennomføre skolestrukturendringer vil slik være et dårligere tilbud spesielt for elevene ved de største skolene, som Sande skole og Sunndal ungdomsskole.

Elevtallsutvikling:

Skoleår	Gjøra	Løykja	Sande	Tredal	Ålvundfjord	Samlet
2010-11	19	76	273*	153*	84*	605
2011-12	19	71	266*	161*	96*	613
2012-13	21	69	246*	153*	94*	583
2013-14	21	65	238*	144*	94*	562
2014-15	16	72	264	150	78	580
2015-16	18	69	258	154	78	577
2016-17	15	63	247	118	70	513
2017-18	19	70	249	120	64	522
2018-19	19	60	226	107	65	477
2019-20	21	59	221	97	67	465
2020-21	17	55	226	103	73	474
2021-22	20	57	224	101	85	487
2022-23	19	54	224	106	89	492
2023-24	19	55	220	115	90	499
2024-25	17	50	223	106	95	491
2025-26	15	52	231	113	96	507

*) Sammenslåtte skolekretser før forrige strukturendring.

Kilder:

- 2010-14: Grunnlag forrige skolestruktursak, tall for Tredal er her samla for Tredal og Øksendal, tall for Sande er samla for Sande og Furu, tall for Ålvundfjord er samla for Ålvundfjord og Ålvundeid
- 2014-21: Absolutte tall fra fagsystem (Visma Flyt Skole)
- 2021-26: Folkeregisterfil i fagsystem (fødte 2015-2019 i Sunndal kommune pr skolekrets)

Eksisterende barnehage- og skolestruktur

Barnehage

Barnehagetjenesten har i dag 4 barnehager, fordelt på 9 bygg. I tillegg kommer en barnehageavdeling i tilknytning til Gjøra oppvekstsenter.

Barnehage	Antall barn 2020/2021	Standardplasser**	Årsverk per barn
Ålvundeid barnehage	66	(22*2+44) 88	0,18 årsverk/barn
Tredal barnehage	60	(18*2+42) 78	0,21 årsverk/barn
Holten barnehage	94	(22*2+72) 116	0,20 årsverk/barn
Holssand barnehage	103	(51*2+52) 154	0,18 årsverk/barn
Gjøra oppvekstsenter, avd. barnehage	9 (+1*)	(4*2+6) 14	0,26 årsverk/barn
SUM			

*) Barn tilhørende Oppdal kommune

**) Riktig beregningsnøkkel på antall barn per årsverk må ta utgangspunkt i ulik bemanningsnorm for barn over og under 3 år. Barn under 3 år er derfor vektet med 2.

Barnehagekapasitet

Barnehagetjenesten i Sunndal har hatt for liten kapasitet. For å kunne innfri rett til barnehageplass, har Sunndal kommune i en årrekke tatt i bruk midlertidige lokaler. Søkere uten rett til barnehageplass etter barnehageloven § 12 a. har i mange tilfeller måttet vente til neste års

hovedopptak for å få plass. Dette har i praksis rammet barnefamilier som ønsker å flytte til Sunndal kommune og familier med barn født etter nyttår. Resultatet er at mange familier velger ulønnet permisjon i påvente av ledig kapasitet i barnehagen.

Skole

I Sunndalsskolen er det i dag 6 grunnskoler, en ungdomsskole og 5 barneskoler. To av skolene ligger i 1 km øst for sentrum av Sunndalsøra; Sande skole og Sunndal ungdomsskole.

Skole	Årstrinn	Antall elever 2020/21*	Antall lærer-årsverk i skolen	Antall elever pr årsverk	Lærertetthet**
Gjøra oppvekst-senter	1-7	17	4,7	3,6	6,8 (1-4) 4,6 (5-7)
Løykja skole	1-7	54	8,7	6,2	8,6 (1-4) 8,4 (5-7)
Sande skole	1-7	227	24,8	9,1	10,3 (1-4) 10,8 (5-7)
Tredal skole	1-7	104	14,6	7,1	10,3 (1-4) 10,8 (5-7)
Ålvundfjord	1-7	73	10,9	6,6	10,2 (1-4) 8,3 (5-7)
Sunndal ungdoms-skole	8-10	244	30,0	8,1	19,0 (8-10)

*) Tall per 01.08.20 *)

**) Antall elever per lærer

Presentasjon av barnehager og skoler

Ålvundeid barnehage

Ålvundeid barnehage ligger på Ålvundeid, ca. 10 km fra Sunndalsøra i retning Kristiansund, og ligger i gangavstand til flotte friluftsområder, boligfelt, ski-anlegg og butikk.

Antall barn	Dagens antall barn:	70
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	1
	Byggeår:	2019
	Samlet bruttoareal bygninger:	1379 m ²
	Universell utforming:	Ja

Tredal barnehage

Tredal barnehage ligger i Tredal krets, om lag 3 km vest for Sunndalsøra sentrum. Barnehagen har en ekstern avdeling beliggende i Øksendal. Begge lokaliteter har nærhet til rike naturområder med skog, fjell, mark og vann. Barnehagen mangler grupperom og stellerom for barna, samt arbeidsplasser, spiserom og garderobeplasser for ansatte. Det er delvis løst med midlertidig brakkebygg.

Antall barn	Dagens antall barn:	59
	Utbyggingsmulighet:	Ja
Bygninger	Antall:	2 (inkl. Øksendal)
	Byggeår:	1977/1998
	Samlet bruttoareal bygninger:	687 m ²
	Universell utforming:	Delvis

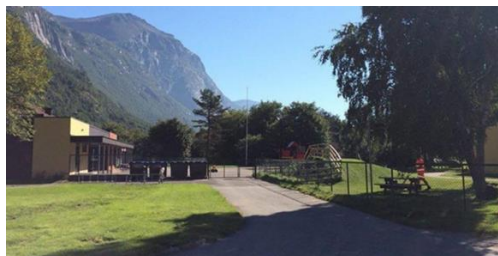
Holten barnehage

Holten barnehage ligger sentralt på Sunndalsøra i Holten boligområde. Fra barnehagen er det gangavstand til offentlige kontorer, forretningsbygg og andre tjenestetilbud som ligger i Sunndalsøra sentrum. Barnehagen ligger nær Fagerhaugan friområde som omfatter skog/markareal og idrettsanlegg.

Antall barn	Dagens antall barn:	95
	Utbyggingsmulighet:	Ny lokasjon bør vurderes
Bygninger	Antall:	4
	Byggeår:	1971
	Samlet bruttoareal bygninger:	1112 m ²
	Universell utforming:	Delvis

Holssand barnehage

Holssand barnehage ligger på Holssanden ca. 5 km oppover dalen fra Sunndalsøra sentrum. Tidligere Furu skole og Hov daghjem er bygget om og utgjør i dag Holssand barnehage. Barnehagen ble utvidet august 2020, etter renovering av restarealet fra gamle Furu skole. Barnehagen ligger i et rolig boligområde med flott natur på alle kanter.

Antall barn	Dagens antall barn:	100
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	2
	Byggeår:	2016/2020
	Samlet bruttoareal bygninger:	1720 m ²
	Universell utforming:	Ja

Gjøra oppvekstsenter

Gjøra oppvekstsenter ligger på Gjøra, 34 km fra sentrum i retning Oppdal. Skoleavdelingen har elever på 1. – 7. trinn og skolefritidsordning. For skoleåret 2020/2021 er det ingen elever på 7. trinn. Barnehageavdelinga har barn fra 1-6 år. Oppvekstsenteret har nærhet til rike naturområder med skog, fjell, mark og vann.

Antall barn/elever	Dagens antall barn:	9 (10*)
	Dagens antall elever:	17
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	1
	Byggeår:	1965
	Samlet bruttoareal bygninger:	1000 m ²
	Universell utforming:	Ja

*Ett barn med tilhørighet i Oppdal kommune har også fått plass ved barnehagen fra august 2020.

Løykja skole

Løykja skole er en barneskole med 1. til 7. års trinn og skolefritidsordning. Skolen ligger på Grøa, åtte kilometer fra sentrum i retning Hoås.

Elevtall	Dagens elevtall:	55
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	2
	Byggeår:	Renovert 1995-97
	Samlet bruttoareal bygninger:	2120 m ²
	Universell utforming:	Ja

Sande skole

Sande skole er den største av kommunens barneskoler, og ligger i sentrum. Skolen har 1. til 7. klasse og skolefritidsordning. Skolen har elever fra Mæhle, Furu, Hoelsand og sentrumsområdene nord for Driva.

Elevtall	Dagens elevtall:	226
	Utbyggingsmulighet:	Ja
Bygninger	Antall:	2
	Byggeår:	Renoverert 2006
	Samlet bruttoareal bygninger:	4450 m ²
	Universell utforming:	Ja

Tredal skole

Tredal skole er en av kommunens to barneskoler i Sunndal sentrum. Den er nærscole for elvene som bor på sørsida av Driva, samt elevene fra Øksendal. Skolen har 1. -7. klasse og skolefritidsordning.

Elevtall	Dagens elevtall:	103
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	4
	Byggeår:	2004/1950
	Samlet bruttoareal bygninger:	3100 m ²
	Universell utforming:	Ja

Ålvundfjord skole

Ålvundfjord skole er en barneskole for elever bosatt på Ålvundeid og i Ålvundfjord. Skolen ligger 21 kilometer fra Sunndalsøra sentrum, i retning Surnadal, og har 1.-7. trinn og SFO.

Elevtall	Dagens elevtall:	73
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	1
	Byggeår:	Renovert 2015
	Samlet bruttoareal bygninger:	930 m ²
	Universell utforming:	Ja

Sunndal ungdomsskole

Sunndal ungdomsskole tar imot elever fra kommunens fem barneskoler. Skolen er lokalisert på Sande i sentrum av Sunndalsøra. Skolen deler bygg med kulturskole, sportshall og svømmehall, og ligger like ved barneskole, videregående skole og idrettsanlegg.

Elevtall	Dagens elevtall:	244
	Utbyggingsmulighet:	Ikke aktuelt
Bygninger	Antall:	1
	Byggeår:	2010
	Samlet bruttoareal bygninger:	4716 m ²
	Universell utforming:	Ja

Grunnlag for kostnadsberegningene

Dette dokumentet beskriver kostnadsbilde og vurderinger ved ulike alternativer/foreslåtte strukturendringer. Redegjørelsene er anslagsvise, da mange små faktorer i praksis påvirker bildet.

Det er utfordrende å beskrive de enkelte tiltakene hver for seg. For de mange ulike alternativene ved Gjøra oppvekstsenter er det vanskelig å skille mellom FDV-kostnader på barnehagedelen og skoledelen. Drift av bygget vil ha om lag samme kostnadsbilde uavhengig av aktivitet, derfor er totalkostnader tatt med i anslaget både på barnehage og skole. Innsparing ved avvikling av drift ved Gjøra oppvekstsenter må sees i den sammenheng.

I presentasjonen er endrete kostnader til drift (inkludert lønnsutgifter), FDV-kostnader, investeringsutgifter og skoleskyss de viktigste økonomiske faktorene ved strukturendringer.

Driftskostnader

Barnehagetjenestens budsjett dekker i hovedsak lønnskostnader til drift av tjenestetilbudet (93%). Mulighetene for innsparing er derfor et spørsmål om effektiv bruk av bemanning. Bemannings- og pedagognormer bestemmer minimumsbemanning. Noen barnehager må likevel ha forsterket bemanning for å ivareta forsvarlig bemanning i hele barnehagens åpningstid. Små enheter fordelt på mange ulike bygg bidrar til et slikt utvidet bemanningsbehov. For barnehage er målet en effektivisering av bemanningsnivå tilsvarende våre nyeste barnehager (Ålvundeid og Holssand) med moderne organisering og gode fysiske fasiliteter. I tillegg til bedre organisering av grunnbemanningen, vil reduksjon i antall enheter gi en reduksjon i administrasjonskostnader.

For skole er driftskostnader i hovedsak lønnsutgifter. Målet med strukturendringer er å redusere driftskostnader og samtidig sikre et likeverdig og kvalitativt godt opplæringstilbud for alle elever i Sunndalsskolen.

FDV-kostnader (Forvaltning, drift og vedlikehold)

Her beskrives kostnadsendringer i utgifter til strøm, forsikring, vedlikehold, renhold med mer. FDV-kostnader har sterkest sammenheng med antall kvadratmeter vedlikehold, men også strukturelle faktorer som antall kommunale bygg og reiseavstand mellom byggene. Barnehagelokaler er dyre i drift, med høye krav til renhold, og gulvvarme. Barnehagebarna har også mye lenger oppholdstid i byggene enn skoleelevene.

Gjennomsnittlige årlige FDV-kostnader per kvadratmeter barnehagebygg: kr. 945/m²

Gjennomsnittlige årlige FDV-kostnader per kvadratmeter skolebygg: kr. 600/m²

Reduksjon i kostnader handler i hovedsak om reduksjon i antall kvadratmeter bygg. Ved renovering og nybygging vil kostnadsreduksjon i forbindelse med effektivisering av renhold og vedlikehold bli delvis oppspist av kostnader til drift av moderne tekniske løsninger som ventilasjonssystem, varmeanlegg og høyere forsikringskostnader.

I Sunndal kommune er det særlig to barnehager (Holten og Tredal) som har grunnleggende utfordringer med fysisk utforming. Problematikken dreier seg om støy, temperaturregulering og ergonomiske forhold. Dette er faktorer som påvirker den enkelte arbeidstakers arbeidsmiljø, men selvsagt også barnas pedagogiske miljø. I tillegg til miljømessige utfordringer, er det pedagogiske utfordringer som tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne, mangel på arbeidsplasser for pedagoger og gode løsninger for universell utforming. Disse faktorene er vanskeligere å kostnadsberegne. Samtidig vet vi at investering i arbeidsmiljø har positive effekter på sykefravær. Investering i det pedagogiske miljøet i barnehagene er positivt for barna og dermed får det en samfunnsøkonomisk effekt på sikt.

Investeringsutgifter

Sunndal kommune står foran et behov for investeringer i barnehagebygg, uavhengig av hvilken barnehage- og skolestruktur som velges for framtiden. Bygge- og renoveringskostnader er grove anslag, basert på kvadratmeterpris.

- Kostnader ved renovering av eksisterende bygg: kr. 30 000/m²
- Kostnader ved nybygging: kr. 45 000/m²
- Beregnet bruttoareal per barn i barnehage: 16,5 m²

Investeringsutgifter bygg			
	Antall m ²	Investeringskostnader kr.	Årlig avskrivning inkl. renter kr.
Ny sentrumsbarnehage 120 plasser	2000	90 mill.	3 150 000
Ny sentrumsbarnehage 105 plasser	1750	79 mill.	2 765 000
Ombygging av Tredal skole 120 plasser	2000 (1400+600)	69 mill.	2 415 000
Ombygging av Tredal skole 105 plasser	1700 (1400+350)	58 mill.	2 030 000
Ny Holten barnehage 65 plasser (0-alternativet)	1100	50 mill.	1 750 000
Ny Tredal barnehage 40 plasser (0-alternativet)	660	30 mill.	1 050 000
Bygningsmessige tilpasninger Sande skole	0	5 mill.	200 000

For å kunne sammenligne ulike alternative organiseringer har vi valgt å framstille investeringskostnader som avskrivingskostnader med 40 års avskrivning/levetid og 1 % rente. Kortere avskrivningstid er lagt til grunn for mindre bygningsmessige tilpasninger.

Begrepsavklaringer barnehage

Løpende inntak

Løpende inntak betegner inntaksprosessen som foregår gjennom hele året, utenom hovedinntaket. Dette gjelder for familier som kommer flyttende til Sunndal kommune, eller der det oppstår et behov for barnehageplass etter søknadsfristens utløp. I tillegg gjelder det for familier med barn født fra 1. januar og utover våren som ønsker et barnehage tilbud ved endt foreldrepermisjon. Barnehagekapasiteten styres av tilgang på barnehagelokaler, kompetanse og økonomiske rammer.

Dekningsgrad

Barnehageloven § 12 a. regulerer retten til barnehageplass. Det er ingen barnehageplikt, tilsvarende skoleplikt for barn i grunnskolealder. Barnehage er med andre ord et frivillig tilbud. Gjennom KOSTRA-tallene ser vi at barnehagedekningen(etterspørselen) har ligget mellom 92-94 % etter nedleggingen av Bikuben barnehage. Vi har lagt dekningsgrad 95 % som grunnlag for å anslå framtidig kapasitetsbehov.

Retten til barnehageplass gjelder for familier som søker innen søknadsfristen 1. mars og barnet er født innen utgangen av november året før. I Sunndal er det et lokalt vedtak om at retten også skal gjelde for barn født i desember året før. For barn født etter nyttår og utover våren er tilbud om barnehageplass et spørsmål om kapasitet for løpende opptak. Dersom Sunndal kommune vil ha en kapasitet med høyde for løpende inntak, må det med utgangspunkt i befolkningsframskriving være ca. 300 barnehageplasser i kommunen.

Krav til å ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse

Før forrige strukturendring var barnehagetilbudet i Øksendal en del av Øksendal oppvekstsenter. Etter strukturendringen ble barnehagetilbudet videreført som en avdeling under Tredal barnehage. Det er en avstand på om lag 10 km med 10 minutters kjøretid mellom lokalitetene.

Barnehageloven stiller følgende krav til ledelse av barnehager:

§ 17 Styrer

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.

Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse (...)

Med bakgrunn i store strukturendringer på barnehagefeltet har Utdanningsdirektoratet gitt følgende regelverkstolkning vedrørende organisering av ledelse der det er samling av lederressurs i lederteam, eller felles ledelse for flere mindre barnehager

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/barnehage/ovrige-tema/Ledelse-og-organisering-av-barnehager/>

Én styrer for to eller flere små barnehager

Det går fram av merknadene at rent unntaksvis kan flere små barnehager organiseres sammen som én virksomhet med én styrer, for eksempel der det er vanskelig å få kvalifisert personale. Dette er altså ment som en snever unntaksregel, og i likhet med samling av styrerressurser skal denne ordningen ikke føre til en svekkelse av styrerressursen. Også her må kommunen ved godkjenning og tilsyn vurdere om den samlede virksomheten oppfyller barnehagelovens krav.

Ved vurderingen må det legges vekt på virksomhetens størrelse etter en sammenslåing, barnehagenes geografiske plassering i forhold til hverandre og tilgangen til kvalifisert personale. Utdanningsdirektoratet mener at jo større geografisk avstand det er mellom barnehagene, desto mer taler det for at styrerressursen svekkes og at det ikke kan åpnes for en slik ordning.

Spørsmålet om forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse forstås derfor som at samordning av styrerressurser ikke skal føre til en svekkelse av den totale ressursen, og kan unntaksvis være et tiltak der det er lav tilgang på kvalifisert personale. Med dagens organisering av Tredal barnehage er vurderingen at barnehagen må tilføres ekstra lederressurs med bakgrunn i geografisk avstand mellom lokalitetene, til tross for at den samlede barnehagestørrelsen ikke utløser et behov for assisterende styrer.

Begrepsavklaringer skole

Lærertetthet

Norm for lærertetthet er en nasjonal, øvre grense for hvor mange elever det kan være per lærer. Normen sier at gruppestørrelse skal være maks 15 elever på 1.- 7. trinn, og maks 20 elever på 8.-10. trinn. Målet med normen er å sikre at de samlede lærerressursene ved en skole og i en kommune står i forhold til antall elever.

Nærskoleprinsippet

Nærskoleprinsippet er regulert i § 8-1 i opplæringsloven og handler om barns rett til å gå på den skolen som ligger nærmest der de bor. Elevens nærskole bestemmes i hovedsak av geografisk

avstand, men også andre forhold som farlig skolevei og hvilken skole søsken går på kan være relevante å ta hensyn til.

Sunndal kommune har ikke anledning til å vedta en skolestruktur som ikke er i tråd med nærscoleprinsippet.

Nærscoleprinsippets konsekvenser for elever i Furu, Holssanden og Mæle grunnkrets

For barn bosatt i Furu grunnkrets er avstanden til Sande skole ca. 2,5 km, mens avstanden til Løykja skole er ca. 4,5 km. Med utgangspunkt i nærscoleprinsippet og Fylkesmannens tolkninger vurderes det dit hen at Furu grunnkrets ikke kan bli en del av Løykja skolekrets pga. geografisk avstand.

For barn bosatt i Holssanden og Mæle grunnkrets vil omtrent halvparten av barna med utgangspunkt i geografisk avstand tilhøre Sande skolekrets og halvparten Løykja skolekrets (avstandsskillet for Holssanden går langs Midtvegen). Avstanden til begge skoler er tilnærmet lik og beregnet til ca. 3,5 km, avhengig av barnets bostedsadresse. Barn bosatt på Holssanden og Mæle kan dermed geografisk sett tilhøre både Sande og Løykja skolekrets. Det er imidlertid som tidligere nevnt også andre faktorer enn geografisk avstand som ifølge nærscoleprinsippet skal vurderes tatt hensyn til, for eksempel:

- Naturlig "bo-område" (det anbefales ikke å dele opp byggefelt)
- Sikker skolevei (som tilrettelegging med undergang, gatelys og fartsgrenser)
- Subjektive forhold (som naturlig kjøreretning og søsken)
- Kapasitet ved skolen

Nærscoleprinsippet begrenser adgangen til at barn bosatt i grunnkretsene Holssanden og Mæhle fordeles på to skolekretser. Dette vil føre til at et naturlig bo-område deles opp, noe som er lite gunstig for barnas nærmiljø.

Skoleveien til Sande skole, med tilrettelegging av undergang, gatelys og lavere fartsgrense i retning sentrum vurderes som tryggere for barn bosatt i Holssanden og Mæle grunnkrets. Dette taler for at hele Holssanden og Mæle grunnkretser fortsatt tilhører Sande skolekrets.

Det er åpning i opplæringsloven for at kommunen kan legge til rette for fritt skolevalg for grunnkretser lik Holssanden og Mæle. Det anbefales ikke med bakgrunn i forholdene nevnt over.

Forskrift om skolekretsgrenser vedtas kommunalt og skal ivareta elevens rett til å gå på nærskolen. I forlengelse av barnehage- og skolestruktursaka vil eventuell endring av skolekretsgrenser derfor bli egen sak med påfølgende vedtak.

Sikker skolevei

Barn som oppholder seg i trafikken vil alltid være utsatt for en viss fare, og det kan ofte være vanskelig for barn å forholde seg til trafikk. For å få rett til gratis skoleskyss må det foreligge en «særlig risiko». Dette betyr at trafikutfordringene på veien er større enn det kan forventes at eleven mestrer.

Ved vurderingen av om veien er «særlig farleg eller vanskeleg», må det gjøres en objektiv og en subjektiv vurdering.

- Objektiv vurdering: Kartlegge alle relevante forhold ved veien og trafikforholdene, og vurdere om dette er «særlig farlig eller vanskelig». Dette er forhold som påvirkes av blant annet fartsgrense, trafikk tetthet, tilrettelegging for fotgjengere, gangfelt og belysning. Forholdene kan endre seg med årstidene (lys, føre og brøytekanter), en elev kan derfor ha farlig skolevei i deler av året.

- Subjektiv vurdering: Vurdere om den enkelte eleven har forutsetninger for å ta seg forsvarlig frem i det aktuelle trafikkbildet. Vurderingen vil henge sammen med alder og modenhet for den enkelte eleven.

Skoleskyss

Retten til skoleskyss reguleres av opplæringsloven kapittel 7 (§7-1 til 7-4) og opplæringsloven §13-4 ansvaret for skoleskyss, sammenfattes disse at:

En elev har rett på fri skoleskyss dersom

1. eleven har mer enn 4 km avstand mellom heim og skole. For førsteklassinger er avstanden 2 km. Elevene har ikke nødvendigvis krav på skyss til og fra selve hjemmet, det følger av forarbeidene til loven at det må kunne kreves at eleven går en rimelig distanse fram til en oppsamlingsplass. Veien fram til oppsamlingsplassen skal være forsvarlig og skyssstilbudet må dekke størstedelen av totaldistansen.
2. eleven på grunn av funksjonshemming, skade eller sykdom har behov for skyss, uavhengig av avstanden mellom bosted og skole. I slike tilfeller har eleven normalt krav på skyss fra selve hjemmet.
3. eleven har særlig farlig eller vanskelig skolevei, uavhengig av veilengde mellom bosted og skole. Kommunen gir vurdering dersom avstanden er under skyssgrensa. Se også eget avsnitt om sikker skolevei.
4. det er nødvendig med båt- eller ferjetransport, uten hensyn til reiselengde mellom bosted og skole.
5. eleven har ikke rett til fri skoleskyss i forbindelse med SFO og leksehjelp.

Kostnader for skoleskyss etter punkt 1. og 2. er delvis dekket av fylkeskommunen, her dekker kommunen kun persontakst (laveste pris på ordinær enkeltbillett). Kostnader for skyss etter punkt 3. dekkes i sin helhet av kommunen. Punkt 4. er ikke aktuelt i Sunndal kommune.

[Møre og Romsdal fylkeskommune sine kartdata](#) er benyttet som beregningsgrunnlag for avstand, og tar utgangspunkt i korteste farbare vei fra eleven sin hjemmeadresse til skolen.

Samlet sett får årlig ca. 45% av elevene i grunnskolen i Sunndal fylkeskommunal eller kommunal skoleskyss. Fordelingen mellom skolene varierer noe fra år til år.

Med bakgrunn i dette har Sunndal kommune årlige utgifter til skoleskyss på ca. kr 2 600 000,-. Dette gjelder skyss til og fra skole. For skoleåret 2019 var utgifter til skoleskyss fordelt slik:

Skole	Utgift til skoleskyss i 2019 kr*
Gjøra	kr 131 661
Løykja	kr 122 884
Sande	kr 623 195
SUS	kr 1 018 178
Tredal	kr 254 544
Ålvundfjord	kr 412 538
Sum	kr 2 563 000

*Tallene for 2020 er vanskelige å bruke grunnet skolestenging og SFO-permisjoner i forbindelse med koronapandemien, antallet skyss elever har vært ustabil (økt pga. SFO-permisjoner).

En del av disse utgiftene er rent kommunale, for 2019 ca. kr 310 000. Dette gjelder utgifter til hjemkjøring (tidligere midtskyss), altså tidligere hjemkjøring grunnet kortere skoledag for 1.-4. trinn,

og sikringsskyss med grunnlag i særlig farlig skolevei. Andelen utgifter som kommunen bærer selv varierer.

Skyss til svømmeundervisning og andre skyssutgifter (leirskole, skoletur etc.) kommer i tillegg. Dette beløper seg til ca. 318. 000 for 2019.

Reiseavstand- og tid

Som reisetid regnes den totale tiden eleven bruker fra han eller hun drar hjemmefra og til opplæringen starter. Maksimal reisetid for elever er ikke regulert.

For elever i fjellgardene er følgende estimert fra Samferdselsavdelingen i Møre og Romsdal Fylkeskommune:

Fra Jenstad til vår holdeplass på Gjøra er det ca. 5,8 kilometer. Strekningen kjøres med privatbil (noe annet er ikke mulig) og med en gjennomsnittsfart på 40 km/t tar dette 7,5 minutter. Vår skolebuss har i skiftplanen en kjøretid fra Gjøra til Sunndal U-skole / Sande skole på 40 minutter. Totalt altså 47,5 minutter på turen, og så kan man legge på et minutt eller to til å komme seg ut av bilen og inn i bussen og omvendt. (Frode Kvalheim, Samferdsel)

SFO

Tilbud om skolefritidsordning reguleres av opplæringsloven §13-7: *Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn.*

Ifølge opplæringsloven skal kommunen ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO), men opplæringsloven gir ikke elevene rett til plass i SFO, heller ikke for barn med særskilte behov. Omfanget av kommunens plikter er svært begrenset. Kommunen er ikke forpliktet til å opprette et bestemt antall plasser eller å gi tilbud om SFO ved mer enn én av skolene i kommunen. Kommunen kan benytte andre til å oppfylle kommunens plikt til å gi tilbud om SFO. Kommunens plikt er også oppfylt selv om det bare er private skolefritidsordninger i kommunen.

I Sunndal kommune har vi tradisjon for å ha SFO på hver skole, dette oppleves som positivt av foresatte. SFO-tilbudet henger sammen med skoledagens lengde. Reise mellom skole og SFO er ikke omfattet av rett til skoleskyss.

Kvalitetskriterier for barnehage og skole

Faglig

Barn og elevers pedagogiske miljø

Det er et pedagogisk prinsipp at læring skjer best gjennom samarbeid. Barn og elever må erfare, reflektere og diskutere sammen med andre for å lære og forstå. Med få elever i ei gruppe kan det være krevende å legge godt nok til rette for nødvendig samarbeid med jevnaldrende.

De ansattes profesjonsfaglige fellesskap og fagmiljø

Rammeplan for barnehagen og læreplanen for skolen slår fast at ansatte i barnehager og skoler skal ha et profesjonsfaglig fellesskap. Det betyr at ansatte skal være del av et fagmiljø ved barnehagen/skolen. Ansatte som reflekterer, planlegger og gjennomfører pedagogiske opplegg sammen utvikler bedre praksis. Dette får videre betydning for barn og elevers læring. Små enheter vil ha begrensede muligheter til å etablere slike profesjonsfaglige fellesskap, fordi planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning/pedagogiske aktiviteter i stor grad gjøres individuelt.

Å arbeide i profesjonsfaglige fellesskap er et av de viktigste virkemidlene for å ivareta barnets beste, og for å sikre et godt psykososialt barnehage- og skolemiljø.

Sosialt

Barnas beste

FN's barnekonvensjon gir barn og unge et særskilt menneskerettighetsvern og peker på at barnets beste er et viktig hensyn i saker som gjelder barn:

«Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn»

Barnets beste skal være i fokus ved alle barnehager og skoler i Sunndal, både ved store og små enheter. Det skal også legges vekt på barnets beste i saker om barnehage- og skolestruktur.

Barne- og elevstemmen ble ivaretatt i arbeidet med Barnehage- og skolebruksplan (2018), og må også ivaretas i den kommende høringsrunden. Fremtidig barnehage- og skolestruktur må tilpasses best mulig for alle barn i kommunen. For de minste barna er det de ansatte og foreldrene som best kan ivareta barnestemmen. Elevene i skolen blir i tillegg tatt direkte med i arbeidet gjennom elevrådene ved skolene.

Barns og elevers rett til et trygt og godt psykososialt miljø

Barn i barnehagens rett til et godt psykososialt barnehagemiljø er hjemlet i § 41 i barnehageloven, mens elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø er regulert i § 9 A-2 opplæringsloven.

Å ha venner er den viktigste faktoren for at barn og elever skal oppleve en god barnehage- og skolehverdag, og er slik en sentral kvalitetsfaktor i barnehager og skoler. Ei mindre barne- og elevgruppe kan gjøre det vanskeligere å finne venner, samtidig kan enkelte barn og elever oppleve et mindre miljø som tryggere.

Forskning viser at det er en sammenheng mellom gruppestørrelse og barn/elevers psykososiale miljø og læringsutbytte. Med utgangspunkt i dette, samt Kapittel 9A i Opplæringsloven og § 41 i barnehageloven, kan det hevdes at et visst antall jevnaldrende er nødvendig for å ivareta barn/elevenes rett til et godt psykososialt miljø som fremmer læring.

I arbeidet med det psykososiale barnehage- og skolemiljøet er forebygging av mobbing og tiltak for å sikre inkludering sentralt. Dette forutsetter systematisk arbeid med de ansattes holdninger, kunnskap og handlingskompetanse, i barnehagens eller skolens profesjonsfellesskap.

De ansattes arbeidsmiljø

Trivsel i jobben er sterkt knyttet til mestring av arbeidsoppgaver, faglige utfordringer og deltakelse i profesjonsfaglige fellesskap. Erfaringsdeling og kollegastøtte er i den sammenheng viktig, og understøttes av både skolens læreplan og barnehagens rammeplan. Arbeidsmiljøloven (AML) § 4-2 sier at arbeidsplassen skal gi mulighet for faglig og personlig utvikling. Videre understrekes det i kommentarene at arbeidsplassen skal være en viktig læringsarena og at kompetansebygging er den viktigste forutsetningen for personlig utvikling og virksomhetens sterkeste konkurransefortrinn. Aml § 4-3 omhandler det psykososiale arbeidsmiljøet og sier bl.a. at arbeidet skal gi mulighet for kontakt og kommunikasjon med andre arbeidstakere i virksomheten.

I små enheter, både barnehager og skoler, vil ansattegruppens størrelse være en begrensende faktor for hvor godt både arbeidsmiljølovens bestemmelser og lære- og rammeplanens intensjoner kan

oppfylles. Deltagelse i felles kompetansebygging er utfordrende ved små enheter da det utløser vikarutgifter og dermed vil være kostnadsdrivende.

Ulike alternativer

Under hvert alternativ presenteres økonomiske og faglige vurderinger. Som grunnlag for den faglige vurderingen ligger innspill fra ansatte, tillitsvalgte, verneombud og ledere. Prinsippet om at alle stemmer skal være med er vektlagt. Fordeler og ulemper ved alle alternativene er derfor beskrevet.

Alle alternativene presenteres med en innledende økonomisk oversikt. Videre vurderes de ulike alternativene etter kriteriene; faglig-pedagogisk, psykososialt, samfunnsmessig og bygningsmessig.

1. Bygge ny sentrumsbarnehage med plass til 120 barn til erstatning for Holten barnehage og Tredal barnehage

Kostnader

Kostnadsendring - ny sentrumsbarnehage			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbeløp		90 mill.	
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)	2 700 000		2 700 000
FDV-kostnader	1 200 000		1 200 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning		- 3 150 000	- 3 150 000
SUM			750 000

Reduksjon i driftsutgifter gjelder i hovedsak lønnsutgifter, der stordriftsfordeler reduserer behovet for tilleggsbemanning for å ivareta barnehagens åpningstider. Det vil også redusere behovet for innleie av vikar ved fravær. Reduksjon av FDV-kostnader er knyttet til avvikling av driften ved Gjøra oppvekstsenter. Investeringsutgifter er årlige avskrivingskostnader ved bygging av ny sentrumsbarnehage.

Vurdering

Fordeler ved strukturendring

Faglig-pedagogiske vurderinger

Personalets kompetanse:

En stor barnehage vil ha en større faglig kapasitet enn små enheter. Personalet er den viktigste ressursen i barnehagene, der en stor barnehage i større grad vil ha mulighet til å ivareta både bredde og dybdekompetanse. Mangfold i ansattegruppa er også en målsetning i seg selv både med tanke på kompetanse, etnisitet og kjønn. Utvikling av barnehagefaglig kompetanse skal ta utgangspunkt i praksisfeltet, men i tett samarbeid med fagfeltet ved universitet og høyskoler. For å lykkes med dette må det legges til rette for profesjonsfaglige fellesskap. Profesjonsfaglige fellesskap omhandler både bearbeiding og omsetting av ny kunnskap, men like mye om erfaringsdeling og kollegial støtte i det daglige arbeidet, eller i planlegging av overganger mellom småbarnsavdelinger til storbarnsavdelinger. En stor barnehage legger godt til rette for dette. Barnehagene har mange samarbeidspartnere. Å koordinere dette samarbeidet på en profesjonell måte krever høy systemisk kompetanse om barnehagen er stor eller liten. En stor barnehage vil ha disse strukturene på plass som del av grunnleggende organisering.

Et pedagogisk planlagt bygg:

En moderne barnehage skal romme mange funksjoner. Grunnleggende fasiliteter som arbeidsplasser, garderobemuligheter, varelager/varemottak, møterom, diverse spesialrom mangler i de gamle byggene. Det er ønskelig at ansatte skal kunne stå yrkeslivet ut i barnehagene. Det krever nøye gjennomtenkte ergonomiske løsninger, men også godt inneklima med støydempende materialer, god ventilasjon, varmeregulering (i gulvene) og gode lysforhold. Gode rom skaper en annen ro også for barna. Støy (fra ventilasjonssystem, akustikk i rommene ol.) er særlig belastende i hverdagen for både barn og ansatte. Organisering av rom/avdelinger/fellesfunksjoner må tilnærmes på en helt annen måte enn i de fleste offentlige bygg. Ombygging av eksisterende bygg vil derfor oftest ha som konsekvens at det må inngås mange kompromiss med tanke på pedagogiske og praktisk gjennomtenkte løsninger. En stor barnehage må i enda større grad velge smarte løsninger for å ivareta opplevelsen av intime leke- og læringsmiljø med god oversikt for barnehagebarn. Smart utforming kan også bidra til bedre forvaltning av personalressursene, der samarbeidsløsninger på starten og slutten av dagen kan gi tettere bemanning når alle barna er i barnehagen midt på dagen.

Samarbeid med skole:

Barnehagene samarbeider tett med skole i forbindelse med overganger. Dette er regulert i vedtatte overgangsplaner og forankra i lovverket. På grunn av gangavstand til skoleområdet har barnehagene i sentrum hatt tradisjon for et enda tettere samarbeid utover dette. En plassering av ny barnehage ved Bjørgs gate vil være det beste alternativet for et slikt utvidet samarbeid med både Tredal og Sande skole. Særlig aktuelt er dette for barn med behov for ekstra trygging i overgangen til skole.

Lokalisering:

Transport av barn i bil blir stadig mer utfordrende for barnehagene. Barnehagenes beliggenhet har derfor svært stor betydning for i hvilken grad barna kan benytte seg av ulike aktiviteter utenfor barnehagens lekeområde. En plassering av ny barnehage ved Bjørgs gate vil åpne for mange og varierte turmuligheter for barna. Barnehagene bruker i dag friluftsområder ved Rotvoll, Fagerhaugene og skogsområdene ved Villabyøran. Sesongvariasjoner med ulike vind- og værforhold, hensyn til fonnefare og flomperioder har hele tiden påvirket hvilke områder det er forsvarlig å bruke. Denne plasseringen ligger «midt i smørøyet» med tanke på tilgjengelighet til alle disse områdene. Plasseringen ligger også godt til rette for samarbeid med bibliotek, helsetunet, kirka, kulturhuset og pensjonistsenteret. Skateparken er også et svært populært lekeområde for barnehagebarna. Barnehagene samarbeider også med tannhelsetjenesten, politi og brannstasjon. Alt innen gangavstand.

Barn med behov for særskilt tilrettelegging:

For barn med spesielle behov vil en sentrumplassering være positivt. Mange av disse barna har godt utbytte av aktiviteter i svømmehall og ved snoezelensenteret ved Øran aktivitetshus. I planlegging av ny sentrumsbarnehage kan man også se på muligheten for å etablere bedre lokaler til avlastningsordning for familier med særlig krevende omsorgsoppgaver. Dersom barnetallet går ytterligere ned, kan helsestasjon, PPT, bibliotek ol. kunne ta i bruk evt. frigjort kapasitet.

Psykososiale vurderinger

Lekemiljø og vennskapsrelasjoner:

I en stor barnehage vil det være mange barn i alle aldersgrupper. Barnegruppa vil med stor sannsynlighet ha innslag av barn og foreldre med flere kulturelle variasjoner, og vil gjøre seg erfaringer med mangfoldet av levemåter, tenkemåter, ferdigheter, utseende, farger, lukter og

smaker. I et slikt miljø utvikles større toleranse for ulikheter, og det er også større mulighet for å finne noen med samme interessefellesskap. Å møte likesinnede, men også annerledestenkende utvider barns livsverden språklig, kulturelt og gir et større lekerepertoar. Dette bidrar ikke minst til fleksibilitet i møte med verden og framtiden. Barn med slike erfaringer har ofte et bedre utgangspunkt i overgangen til blant annet skole.

Det profesjonelle fellesskapet:

Å samle barnehagen i ett bygg vil bidra til et sterkere samhold innad i personalgruppa. For å ivareta faglig utvikling kan rulling av team være et godt tiltak. En stor barnehage kan legge til rette for slik rulling internt, noe som også vil styrke det interne samholdet og gi nødvendig støtte i faglige utfordringer. En stor organisasjon må ha strukturer på involvering og informasjonsflyt. Dette er et tosidig ansvar, der ansatte må holde seg oppdatert og involvere seg i ulike prosesser ved barnehagen, og ledere må legge til rette for tilgjengelighet og møteplasser. Slik kan man skape en spennende og inspirerende arbeidshverdag for ansatte.

[Samfunnsmessige vurderinger:](#)

Bosettingsmønster og tilgjengelighet:

Ved plasseringa av ny sentrumsbarnehage i Bjørgs gate vil flere familier ha gangavstand til barnehagen. Det vil også bli enklere å kombinere hente-bringe ved SFO og barnehage både for gående, syklende og kjørende foreldre ved plassering av barnehage mellom Tredal og Sande skoler, enn ved å plassere skole og barnehage i hver sine ytterpunkter av sentrumsområdet. Mange familier har ikke førerkort eller tilgang til bruk av bil. Dette gjelder særlig brukere ved voksenopplæringstilbud, introduksjonsprogrammet eller unge foreldre som også er elever ved videregående skole.

Mange familier har også tatt et aktivt standpunkt om å redusere sitt miljøavtrykk ved å bosette seg i sentrum og derigjennom begrense behovet for bruk av bil i hverdagen. Ved plassering av barnehage i Bjørgs gate legger kommunen til rette for at dette kan fungere. Særlig viktig blir plasseringen i forhold til skole da foreldre med flere barn må frakte barn til to ulike lokaliteter i en periode når de eldste barna starter i skole. Nærhet til matbutikker i sentrumsområdet passer også godt med småbarnsfamiliens hverdagslogistikk. Å kombinere henting av barn med handling, om man går, sykler eller kjører bil, vil være en fordel for miljøet.

Trafikk/parkering:

Plassering av barnehage på foreslått tomt ved Bjørgs gate ligger godt til rette for å planlegge god trafikkavvikling. I dag er det 95 barn ved Holten barnehage. Parkeringen ved barnehagen, i en liten envegskjørt gate midt i et boligområde, der skolebarn ferdes på samme tidspunkt som barn skal hentes og leveres på barnehagen, er svært uheldig. Ved Bjørgs gate kan biltrafikk skilles fra syklende/gående, samt fordeles på flere områder. Det vil heller ikke bli nødvendig å lede trafikk inn i trange boliggate, slik dagens situasjon på Holten fører til. Gode parkeringsløsninger inngår som del i prosjektering av nye barnehager.

Sunndalsøra som nærmiljø:

Gode og trygge lekeplasser krever tett oppfølging og vedlikehold. Slike områder er mangelvare i sentrum. Ved etablering av barnehage i Bjørgs gate vil familier kunne bruke barnehageområdet på helg og ettermiddagstid. Akebakken som er mye brukt av familier når snøen melder sin ankomst, har i perioder blitt blokkert av parkerte biler ved bunnen av akebakken. Dersom området inngår i barnehagen, vil dette problemet løses.

Området som omslutter en barnehage, blir en del av nærmiljøet til barna. Et sentrumsområde vil også ha nærmiljøkvaliteter på lik linje med andre kretser. Like viktig for et sentrumsområde er at barna kan innta området og sette preg på nærmiljøet. Det er av like stor betydning for sentrumskretsen å ha barns lek og aktivitet i lokalsamfunnet, som for mindre boområder. Særlig viktig vil det være for beboere ved Sunndal helsetun å oppleve barns lek og tilstedeværelse. Å se en ny generasjon vokse til.

Bygningsmessige vurderinger

Holten og Tredal barnehager har grunnleggende mangler både når det gjelder kvalitet på eksisterende bygningsmasse, pedagogiske- og logistiske behov (jf. Barnehage- og skolebruksplan, 2018). I praksis vil byggene måtte erstattes for å kunne tjene som barnehager for dagens og framtidens behov.

Bygging av ny sentrumsbarnehage vil løse utfordringene ved dagens barnehagebygg, men også ivareta behovet for fleksibilitet med tanke på folketallsframskrivninger. Å kunne planlegge en ny barnehage uten begrensninger i eksisterende bygningsmasse kan på sikt være kostnadsbesparende. Store kompromiss vil ofte føre til behov for ombygging eller påbygging på et senere tidspunkt.

Å drifte en stor enhet framfor mange små vil bidra til enklere renhold og vedlikeholdsbehov. Det vil også bli lettere å spare vikarutgifter ved korttidsfravær.

Et funksjonelt bygg med godt fysisk arbeidsmiljø vil være forebyggende på belastningsskader for ansatte både ved eiendomstjenesten og for ansatte i barnehagen.

Salg av tomtene ved dagens Holten barnehage kan bidra til reduksjon i totalregnskapet.

Ulemper ved strukturendring

Lokalisering:

Det vil bli litt lenger avstand til uteområdene på Rotvoll og Fagerhaugene ved en plassering i Bjørgs gate enn det Holten barnehage har i dag. Dette er et mye benyttet og kjært område for ansatte ved barnehagen i dag. Det er viktig at området kan benyttes også i framtiden.

For familier som bor i Tredal og som ikke har bil, vil det bli stor avstand til barnehage for å levere og hente barn. Særlig enslige forsørgere og innvandrersfamilier er sårbare med tanke lange gangavstander.

Sentrumsfortetting kan sees som negativt for noen.

Faglige/organisatoriske forhold:

En stor organisasjon med om lag 30 årsverk kan være mer uoversiktlig for både ansatte og brukere. Det kan bli utfordrende å sikre kvalitet i alle ledd dersom det blir store avstander mellom de ulike nivåene i barnehagen. Foreldre og ansatte kan oppleve stor avstand til styrer.

Logistikk:

Trafikkøkning i området ved Bjørgs gate kan bli en utfordring dersom det ikke planlegges godt. Det er også viktig å unngå trafikk i sidegatene ved planlagt barnehageplassering. Det må blant annet planlegges godt med tanke på varemottak, søppelhåndtering ol. Dette er en stor utfordring og utgjør en risiko ved Holten barnehage i dag.

2. Barn ved Gjøra oppvekstsenter, avdeling barnehage, tilbys barnehageplass ved Holssand barnehage

Kostnader

Kostnadsendring - avvikling av barnehageavdeling Gjøra			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbeløp		-	
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)	320 000		320 000
FDV-kostnader	870 000		870 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning			-
SUM			1 190 000

Overføring av barn fra Gjøra oppvekstsenter til Holssand barnehage utløser ingen investeringskostnader. Endringer i driftskostnader handler ved dette scenariet hovedsakelig om reduksjon i FDV-kostnader (ved avvikling av all drift ved Gjøra oppvekstsenter), administrasjonsutgifter og lønnsutgifter.

Vurdering

Fordeler ved strukturendring

Faglig-pedagogiske vurderinger

Personalets kompetanse:

En stor barnehage vil ha en større faglig kapasitet enn små enheter. Personalet er den viktigste ressursen i barnehagene, der en stor barnehage i større grad vil ha mulighet til å ivareta både bredde og dybdekompetanse. Mangfold i ansattgruppa er også en målsetning i seg selv både med tanke på kompetanse, etnisitet og kjønn. Utvikling av barnehagefaglig kompetanse skal ta utgangspunkt i praksisfeltet, men i tett samarbeid med fagfeltet ved universitet og høyskoler. For å lykkes med dette må det legges til rette for profesjonsfaglige fellesskap. Profesjonsfaglige fellesskap omhandler både bearbeiding og omsetting av ny kunnskap, men like mye om erfaringsdeling og kollegial støtte i det daglige arbeidet, eller i planlegging av overganger mellom småbarnsavdelinger til storbarnsavdelinger. En stor barnehage legger godt til rette for dette. Barnehagene har mange samarbeidspartnere. Å koordinere dette samarbeidet på en profesjonell måte krever høy systemisk kompetanse om barnehagen er stor eller liten. En stor barnehage vil ha disse strukturene på plass som del av grunnleggende organisering.

Psykososiale vurderinger

Lekemiljø og vennskapsrelasjoner:

I en stor barnehage vil det være mange barn i alle aldersgrupper. Barnegruppa vil med stor sannsynlighet ha innslag av barn og foreldre med flere kulturelle variasjoner, og vil gjøre seg erfaringer med mangfoldet av ferdigheter, utseende, farger, lukter og smaker. I et slikt miljø utvikles større toleranse for ulikheter, og det er også større mulighet for å finne noen med samme interessefellesskap. Å møte likesinnede, men også annerledestenkende utvider barns livsverden språklig, kulturelt og gir et større lekerepertoar. Dette bidrar ikke minst til fleksibilitet i møte med verden og framtiden. Barn med slike erfaringer har ofte et bedre utgangspunkt i overgangen til blant annet skole. Gjøra oppvekstsenter, avdeling barnehage, befinner seg i andre enden av skalaen på alle disse områdene, og vil ha vansker med å innfri mange av kravene i Rammeplan for barnehagen.

Det profesjonelle fellesskapet:

En stor barnehage kan legge til rette for rulling i team, noe som vil styrke det interne samholdet og gi nødvendig støtte i faglige utfordringer. En stor organisasjon må ha strukturer på involvering og informasjonsflyt. Dette er et tosidig ansvar, der ansatte må holde seg oppdatert og involvere seg i ulike prosesser ved barnehagen, og ledere må legge til rette for tilgjengelighet og møteplasser. Slik kan man skape en spennende og inspirerende arbeidshverdag for ansatte.

[Samfunnsmessige vurderinger](#)

Likeverdige tjenester:

Tilbud om barnehageplass ved Holssand barnehage vil bidra til likeverdighet i barnehage tilbudet. En stor barnehage har en bredere kompetanse, der individuelle behov lettere kan dekkes. Videre at barna i Sunndal har et bedre og mer likeverdig utgangspunkt når de senere skal starte på skolen.

Barnehage-familiebarnehage:

Barnehagen har et tosidig samfunnsoppdrag. Det ene målet er å sikre foreldres deltaking i arbeidslivet, altså bidra til barnepass. Det andre målet er å sikre et godt pedagogisk innhold i barnehagen, der barna skal danne seg en rekke erfaringer og utvikle sine ferdigheter, alt innenfor rammene av «den gode barndommen». Det første målet kan lett realiseres ved etablering av for eksempel familiebarnehage, mens det andre målet er mer utfordrende, da det blant annet påvirkes av en viss størrelse på barnegruppa. Etablering av familiebarnehage på Gjøra kan være en flott arena for familiene på Gjøra til å finne sammen i felles prosjekt, dersom reiseveien til Holssanden oppleves som lang. Dette er en utbredt løsning i andre kommuner i grender med lave barnetall.

Familiebarnehage har lavere krav til det pedagogiske innholdet, men er underlagt kvalitative retningslinjer. Kommunen vil bidra med veiledning ved ønske om etablering av et slikt tilbud.

Reduserte kostnader:

Gjøra oppvekstsenter, avdeling barnehage, har høye driftskostnader, da administrative utgifter, og bemanningsmessige utgifter for å dekke barnehagens åpningstid er mye høyere enn i en stor barnehage. Sunndal kommune vil derfor spare penger ved å legge ned barnehagen på Gjøra.

[Bygningsmessige vurderinger](#)

Barnehagelokalene på Gjøra er ikke spesielt godt egnet til moderne barnehagedrift. De bærer preg av å være omdisponerte klasserom. Ved overføring til Holssand barnehage vil barna få helt andre fysiske fasiliteter når det gjelder forhold relatert til miljøretta helsevern (lyd, luft, hygiene og ergonomiske forhold). Barnehagefaget omtaler det pedagogiske rommet som «den tredje pedagogen». Det henviser til at utformingen av barnas lekemiljø har betydning for barns kreative lek, for trygghet og utvikling. Ved tilbud om barnehageplass ved Holssand, vil barna møte et miljø som har en gjennomtenkt pedagogisk utforming.

Ergonomiske tilpasninger har stor betydning for ansattes mulighet til å stå i arbeid over tid. Arbeidsforholdene til ansatte ved overflytting til mer moderne barnehagelokaler, vil løftes på samme måte som for barna.

Ved å avslutte driften ved Gjøra oppvekstsenter vil kommunen spare utgifter på drift og vedlikehold av store lokaler for en liten brukergruppe.

Reisevei:

Den store ulempen for familiene på Gjøra er utvilsomt reisevei til Holssand barnehage. Reiseveien fra Gjøra oppvekstsenter til Holssand barnehage er på vel 30 km. en vei. Dette utgjør reisevei på en knapp halvtime. For noen familier må man legge til ytterligere reisevei mellom hjemmet og dagens barnehagetilbud på Gjøra. Gjøra er en krets med flere arbeidsplasser innen primærnæring og reiseliv. Det betyr at mange bor og arbeider på Gjøra. Mange familier blir derfor nødt til å ta turen til Holssand to ganger daglig. Dette vil ha betydning for tilrettelegging for foreldre i arbeid, men også for små barn som får en ekstra daglig reisetid på om lag 1 time. I neste omgang kan disse barna også få lenger oppholdstid i barnehagen, enn de ville ved et barnehagetilbud på Gjøra. For foreldre som arbeider i sentrum vil oppholdstiden derimot bli kortere enn i dag.

Mange familier kan velge vekk barnehage som tilbud til sine barn, dersom de må reise til Holssanden. Det kan få som konsekvens at deres barn får mindre sosial omgang med andre barn på egen alder, med de bakdelene det kan medføre.

Barnehagens betydning for lokalsamfunnet:

Mindre kretser har ofte sterk tilknytning til bygdas fellesfunksjoner som skole/barnehage og butikk. Slike møteplasser kan være en del av lokalsamfunnets identitetsmarkører. Vi-følelsen kan være sterkt forbundet med slike institusjoner. Det kan stilles spørsmål ved om avvikling av Gjøra oppvekstsenter kan ødelegge for sosiale bånd, barn og familier imellom.

Gjøra opplever trussel om fraflytting. Ved avvikling av Gjøra oppvekstsenter kan det bli utfordrende å opprettholde bosetting, og i neste omgang butikk i bygda. Terskelen for å etablere ny virksomhet i bygda kan også bli høyere.

3. «Tredal skole og Tredal barnehage bygges om til ny sentrumsbarnehage»

Kostnader

Kostnadsendring - ombygging av Tredal skole til barnehage			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbeløp		69 mill.	
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)	2 700 000		2 700 000
FDV-kostnader	870 000		870 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning		- 2 415 000	- 2 415 000
SUM			1 155 000

Reduksjon i driftsutgifter gjelder i hovedsak lønnsutgifter, der stordriftsfordeler reduserer behovet for tilleggsmannskap for å ivareta barnehagens åpningstider. Det vil også redusere behovet for innleie av vikar ved fravær. Reduksjon av FDV-kostnader er knyttet til avvikling av driften ved Gjøra oppvekstsenter. Investeringsutgifter er årlige avskrivningskostnader ved ombygging av Tredal skole til ny barnehage for 120 barn. Tredal skole består av en eldre og en nyere del. Den nye delen har et areal på 1400 m2 og må i en ombygging suppleres med et påbygg på 600 m2. De eldre delene ved Tredal skole, og barnehagens bygningsmasse er i en slik forfatning at renoveringskostnadene vil bli lik nybyggkostnader.

Vurdering

Fordeler ved strukturendring

Faglig-pedagogiske vurderinger

Personalets kompetanse:

En stor barnehage vil ha en større faglig kapasitet enn små enheter. Personalet er den viktigste ressursen i barnehagene, der en stor barnehage i større grad vil ha mulighet til å ivareta både bredde og dybdekompetanse. Mangfold i ansattegruppa er også en målsetning i seg selv både med tanke på kompetanse, etnisitet og kjønn. Utvikling av barnehagefaglig kompetanse skal ta utgangspunkt i praksisfeltet, men i tett samarbeid med fagfeltet ved universitet og høyskoler. For å lykkes med dette må det legges til rette for profesjonelle læringsfellesskap. Profesjonelle læringsfellesskap omhandler både bearbeiding og omsetting av ny kunnskap, men like mye om erfaringsdeling og kollegial støtte i det daglige arbeidet, eller i planlegging av overganger mellom småbarnsavdelinger til storbarnsavdelinger. En stor barnehage legger godt til rette for dette. Barnehagene har mange samarbeidspartnere. Å koordinere dette samarbeidet på en profesjonell måte krever høy systemisk kompetanse om barnehagen er stor eller liten. En stor barnehage vil ha disse strukturene på plass som del av grunnleggende organisering.

Et pedagogisk planlagt bygg:

En moderne barnehage skal romme mange funksjoner. Grunnleggende fasiliteter som arbeidsplasser, garderobemuligheter, varelager/varemottak, møterom, diverse spesialrom mangler i de gamle byggene. Det er ønskelig at ansatte skal kunne stå yrkeslivet ut i barnehagene. Det krever nøye gjennomtenkte ergonomiske løsninger, men også godt inneklima med støydempende materialer, god ventilasjon, varmeregulering (i gulvene) og gode lysforhold. Gode rom skaper en annen ro også for barna. Støy (fra ventilasjonssystem, akustikk i rommene ol.) er særlig belastende i hverdagen for både barn og ansatte. Organisering av rom/avdelinger/fellesfunksjoner må tilnærmes på en helt annen måte enn i de fleste offentlige bygg. En stor barnehage må i enda større grad velge smarte løsninger for å ivareta opplevelsen av intime leke- og læringsmiljø med god oversikt for barnehagebarn. Smart utforming kan også bidra til bedre forvaltning av personalressursene, der samarbeidsløsninger på starten og slutten av dagen kan gi tettere bemanning når alle barna er i barnehagen midt på dagen.

Lokalisering:

Ved plassering på området ved dagens barnehage og skole i Tredal, vil barnehagen få et stort utendørs lekeområde med nærhet til mange turmuligheter som småbåthavna, fotballbaner, skog og mark. Særlig vil område mot Pollen kunne benyttes uten store trafikale utfordringer.

Psykososiale vurderinger

Lekemiljø og vennskapsrelasjoner:

I en stor barnehage vil det være mange barn i alle aldersgrupper. Barnegruppa vil med stor sannsynlighet ha innslag av barn og foreldre med flere kulturelle variasjoner, og vil gjøre seg erfaringer med mangfoldet av ferdigheter, utseende, farger, lukter og smaker. I et slikt miljø utvikles større toleranse for ulikheter, og det er også større mulighet for å finne noen med samme interessefellesskap. Å møte likesinnede, men også annerledestenkende utvider barns livsverden språklig, kulturelt og gir et større lekerepertoar. Dette bidrar ikke minst til fleksibilitet i møte med verden og framtiden. Barn med slike erfaringer har ofte et bedre utgangspunkt i overgangen til blant anna skole.

Det profesjonelle fellesskapet:

Å samle barnehagen i et bygg vil bidra til et sterkere samhold innad i personalgruppa. For å ivareta faglig utvikling kan rulling av team være et godt tiltak. En stor barnehage kan legge til rette for slik rulling internt, noe som også vil styrke det interne samholdet og gi nødvendig støtte i faglige utfordringer. En stor organisasjon må ha strukturer på involvering og informasjonsflyt. Dette er et tosidig ansvar, der ansatte må holde seg oppdatert og involvere seg i ulike prosesser ved barnehagen, og ledere må legge til rette for tilgjengelighet og møteplasser. Slik kan man skape en spennende og inspirerende arbeidshverdag for ansatte.

Samfunnsmessige vurderinger

Bygda Tredal, kan med etablering av stor barnehage til erstatning for skole, få opprettholdt et sosialt samlingspunkt. Dersom skolen i Tredal avvikles, kan eksisterende bygningsmasse gjenbrukes på en god måte. Området ved Tredal er mindre preget av personbiltrafikk enn i sentrum. En ombygging av byggene ved Tredal, kan være et billigere alternativ for kommunen enn bygging av ny barnehage fra grunnen av.

Bygningsmessige vurderinger

Etablering av en stor barnehage på området med dagens barnehage og skole kan redusere kostnader til opparbeidelse av uteområder, da noe av lekeplassen allerede er etablert. Deler av skolens uteområde kan brukes slik det er i dag, mens mye må tilpasses mindre barns behov. Dersom dagens gymsal opprettholdes, kan barna i Tredal disponere innendørsareal i de mest vindfulle periodene.

Løsningen kan være kostnadsbesparende sammenlignet med et nybygg.

Uavhengig av plassering vil en erstatning for dagens barnehager i Tredal og på Holten være sårt tiltrengt. Disse byggene møter ikke faglige behov, krav til arbeidsmiljø og har uforholdsmessig dyre driftsutgifter.

Tredal skoles parkeringsareal vil tilfredsstille parkeringsbehovet ved en ny stor barnehage.

Ulemper ved strukturendring

Samarbeid mellom barnehage og skole:

Ved etablering av Tredal barnehage og nedlegging av Tredal skole, vil nærskolen til barnehagen bli på Sande. Gangavstanden for 5-åringene til Sandeområdet vil bli uforholdsmessig lang. I dag har Tredal barnehage og Holten barnehage et utvidet samarbeid med sine nærskoler. Dette vil trolig bli betydelig redusert ved plassering av skole og barnehage i hver sine ytterpunkt av sentrum-/Tredalsområdet.

Foreldre med barn i barnehage og på SFO:

På samme måte som barnehagen vil oppleve avstanden mellom skole og barnehage som en utfordring, vil dette ha en betydelig større konsekvens for foreldre som ikke benytter bil. Plassering av barnehage mer sentralt, der de fleste arbeidsplassene er, vil bidra positivt til hverdagslogistikken til gående/syklende foreldre med barn i barnehage og SFO (enten det er i Tredal eller på Sande). Dersom foreldre bosatt i sentrum skal levere i Tredal og på Sande før de returnerer til arbeidsplass/skole i sentrum to ganger daglig, kan man lett forestille seg at deltakelse i barnehage blir nedprioritert. Særlig utsatt er familier med svak økonomi som enslige forsørgere og innvandrersfamilier. En slik løsning inviterer til mer bilkjøring i Sunndal for de som disponerer bil, selv om de har et ønske om å gjøre miljøvennlige valg. Det finnes ikke kollektivløsninger som kan avhjelpe denne utfordringen.

Sentrumsaktiviteter:

Diskusjonen om hva som skal regnes som sentrum har vært oppe. For barnehageføtter vil gangavstand til viktige samarbeidspartnere som idrettsanlegg, bibliotek, skatepark, kulturhus, kirke, brannstasjon, helsetun, pensjonistsenteret, tannklinikk ol. være i overkant krevende. Turer fra Tredal til disse sentrumstilbudene er i praksis en dagstur for barnehagebarn. Sentrum vil derfor ikke være del av nærområdet til barn med barnehageplass i Tredal, og sentrum vil ikke lenger ha en barnehage ved en slik barnehageplassering. Tredal og Øksendal krets mister Tredal skole som nærscole.

Faglige/organisatoriske forhold:

En stor organisasjon med om lag 30 årsverk kan være mer uoversiktlig for både ansatte og brukere. Det kan bli utfordrende å sikre kvalitet i alle ledd dersom det blir store avstander mellom de ulike nivåene i barnehagen. Foreldre og ansatte kan oppleve stor avstand til styrer.

Vær- og vindforhold:

Området ved Tredal barnehage er svært utsatt for vind. Gjerne i ukesvis i strekk. Dette er særlig negativt for de minste barna som i mindre grad greier å beskytte seg mot sand i øynene, pustevansker og å finne skjermede lekeområder.

Ombygging av eksisterende bygningsmasse:

Ombygging av skoler til barnehage har sine ulemper. Tredal skole er bygget med åpne løsninger og vil kreve stor ombygging. Den har ikke gulvvarme, noe som er viktig i en barnehage. Den nyeste delen i Tredal skole er bygd med tanke på prinsippet om åpne klasserom. Ventilasjonssystemet er utviklet med tanke på en slik arkitektur. Barnehagen vil ha behov for en helt annen innvendig struktur enn en skole. Skoler er derfor kjent for å være dårlig egnet for ombygging til barnehage. En stor barnehage vil kreve godt gjennomtenkte, smarte pedagogiske løsninger. Ansatte i barnehagetjenesten er derfor bekymret for at målet om å holde kostnadene nede vil føre til for store bygningsmessige kompromiss på veien. Ideen om å utforme et bygg med tanke på opplevelsen av intime rom, adskilte barnegrupper og god oversikt, kan koke ned til et spørsmål om veiledende norm for leke- og oppholdsareal. Det er allerede høstet erfaringer med nybygg og ombygging i arbeidet med Ålvundeid og Holssand barnehage. Det er ikke tvil om at det ligger kvalitative forskjeller i de forskjellige tilnærmingene til etablering av en barnehage.

Trafikale forhold:

Området rundt Tredal barnehage er i dag preget av mye tungtrafikk. Trafikken genererer mye støy og støv. Anleggstrafikk langs Litldalsvegen kommer i konflikt med mange av turområdene som brukes i dag. For at barnehagen skal benytte områdene ved småbåthavna må de krysse 80-sone uten sikker overgang, samt konkurrere med trafikk til og fra industriområdet. Med økt aktivitet/utbygging av næringsvirksomhet, vil denne problematikken trolig forsterkes. I dag er det også utfordringer med varelevering til området. Dette må planlegges nøye i en eventuell ombygging av skolebygget for å skille varetransport og myke trafikanter ved barnehagens inngangsparti.

4. «Barnehagen ved GjØra oppvekstsenter opprettholdes som GjØra barnehage, og småskolelevnene får SFO-tilbud i barnehagen»

Kostnader

Kostnadsendring - etablering av barnehage på GjØra			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbelØp		-	
Driftstugifter (inkl. lønnsutgifter)		- 800 000	- 800 000
FDV-kostnader		- 870 000	- 870 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning			-
SUM			- 1 670 000

Opprettelse av barnehage på GjØra vil medføre FDV-kostnader for hele bygget som i dag huser oppvekstsenteret. Det må også etableres egen styrer ved enheten i 100 % stilling, selv om deler av stillingen kan benyttes som grunnbemanning på enheten.

SFO-barn ved barnehagen ved begynnelsen og slutten av dagen da grunnbemanningen i barnehagen er på det laveste, kan medføre et økt press på barnehagen på et ugunstig tidspunkt. Dette kan utløse økt bemanningsbehov ved barnehagen. Det er ikke tatt høyde for dette i den økonomiske vurderingen.

Vurdering

Med bakgrunn i fødselstallene og folketallsframskrivingen vil barnehagegruppa ved GjØra oppvekstsenter allerede fra høsten 2021 trolig være så liten at det ikke er krav om å søke godkjenning etter barnehageloven *Kapittel III. Godkjenningsplikt og oppgavefordeling*. Et alternativ kan derfor være etablering av familiebarnehage som kan tilby barnehageplass for barn bosatt på GjØra. Det er fastsatt egen forskrift for denne barnehageformen, og kommunen vil kunne bidra med veiledning ved en eventuell etablering. Godkjente familiebarnehager mottar tilskudd fra kommunen per barn i tråd med *Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager*. En slik ordning kan være et alternativ for familier på GjØra.

Reise mellom skole og SFO er ikke omfattet av rett til skoleskyss. For detaljer om regelverk for skoleskyss; se eget avsnitt innledningsvis.

5. «Videreføre Øksendal barnehage»

Arealene ved Tredal barnehage, avdeling Øksendal er i dag godkjent for 20 barn over 3 år. I dag er den full med 15 barn i alderen 1-5 år. Reetablering av Øksendal barnehage forutsetter opprettelse av barnehagen som selvstendig enhet, med stedlig ledelse. Ved reetablering av Øksendal barnehage vil investering i sentrumsbarnehage bli redusert tilsvarende 15 barnehageplasser.

Kostnader

Kostnadsendring - etablering av barnehage i Øksendal			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbelØp		-	
Driftstugifter (inkl. lønnsutgifter)		- 800 000	- 800 000
FDV-kostnader		- 130 000	- 130 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning	385 000		385 000
SUM			- 545 000

Etablering av barnehage i Øksendal vil medføre økte lønnsutgifter som følge av ansettelse av egen styrer, og forsvarlig bemanning gjennom barnehagens åpningstid. Ved å drifte 15 barnehageplasser i Øksendal kan investeringskostnadene for en sentrumsbarnehage reduseres tilsvarende. FDV-kostnadene vil imidlertid være dyrere per kvadratmeter i Øksendal sammenlignet med kvadratmeterpris i en stor barnehage.

Vurdering

Fordeler ved strukturendring

Faglig-pedagogiske vurderinger

Lokalsamfunnet som pedagogisk virkemiddel:

Øksendal barnehage har en beliggenhet i Øksendal, omringet av gårdsbruk og varierte naturområder. Barna i barnehagen vil oppleve livets kretsløp med planting/såing, gjødsling og høsting. Terskelen er lav for å etablere samarbeid med gårdene, der barna kan komme på besøk og oppleve foring av dyr.

Området ligger godt til rette for etablering av kjøkkenhager og stell av blomsterbed. Dette bidrar til en bevissthet rundt livets kretsløp og bygger opp under ønske om å ivareta naturen rundt oss. Dette favner flere målområder i Rammeplan for barnehager.

Organisering av barnegruppene:

Organisering av barnegrupper i en slik liten barnehage betyr at barna i større grad samspiller på tvers av alder. Slik kan store barn gi omsorg og støtte til de mindre barna, samtidig som de yngste kan finne inspirasjon og strekke seg i samspill med eldre rollemodeller. God læring for både store og små.

Psykososiale vurderinger

Aldersblandede barnegrupper:

Ved samspill på tvers av alder lærer barna å ta hensyn til hverandre, at det er ulikheter i ferdighetsnivå. Ferdighetsnivået kan være ulikt uavhengig av alder, slik at barn med spesifikke vansker kan bli mindre synlige i en slik gruppe.

Barn i Øksendal vil ha færre overganger, da de ikke bytter fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling på samme måte som de gjøre i de større barnehagene med avdelingsstruktur.

Samfunnsmessige vurderinger

Samarbeid mellom barnehage og lokalsamfunnet:

Lokalsamfunnet har eierskap til barnehagen og bidrar ved å tilby utstyr, leker og bøker som er til overs hjemme. De tilbyr barnehagen å komme på besøk, og bidrar sammen med barnehagen i diverse markeringer som julegrantenning og FORUT-aksjon. Barnehagen får tilbud om å komme på epleplukking, til vevstue, fjøsbesøk ol. Dette bidrar til å styrke den lokale tilknytningen for barna.

Barnehage og lokal identitet:

Barnehagen er en viktig møteplass for foreldrene, særlig nyinnflyttede familier. Det er få samlingspunkt igjen i bygda etter nedlegging av butikk og skole. Slike samlingspunkt gir opplevelse av tilhørighet og kan bidra til trygghet og stolthet over hjembygda si. Terskelen kan være lavere for å få folk til å etablere seg med bolig eller virksomhet når bygda kan tilby en barnehage.

Der familier bor og arbeider i Øksendal, vil det være til stor fordel å slippe reisevei til sentrum for å levere barnehagebarn hver dag.

Bygningsmessige vurderinger

Øksendal barnehage er en av få bygg i Sunndal kommune som er bygd til dette formålet. Barnehagen har en tilfredsstillende standard med arbeidsplasser til ansatte, garderobe og pauserom. Det er også gode parkeringsmuligheter ved barnehagen.

I dag bruker også barnehagen lokaler ved den nedlagte skolen til aktiviteter. For eksempel gymsal og et annet tilleggsareal.

Ulemper ved strukturendring

Sårbart fagmiljø:

Å reetablere Øksendal barnehage vil marginalisere et allerede begrenset fagmiljø. Dersom Øksendal barnehage skal videreføres som egen enhet, må det ansettes en styrer med daglig tilstedeværelse. Barnetallet kan imidlertid ikke forsvare administrasjonstid i 100 % stilling. Det vil da bli kommunens eneste barnehage med deltidsstyrer. Styreroppgaven er svært krevende og det er usikkert om det er mulig å ivareta den samme profesjonaliteten som forventes i de andre barnehagene. I tillegg til begrensede lederressurser vil barnehagen også ha færre fagpersoner å spille på totalt. Det vil være mye mindre kapasitet til å frigjøre tid til profesjonelle læringsfellesskap, faglig kapasitet med tanke på å ivareta mange og ulike behov som barnehagen er forventet å kunne håndtere. Den enkelte ansatte må i større grad arbeide selvstendig og kan ikke forvente samme faglige støtte som i et større fellesskap. Det blir også vanskeligere å kvalitetssikre/håndtere situasjoner der barn kan bli utsatt for krenking av voksne dersom voksne må arbeide mer alene.

Barns lekemiljø:

Øksendal barnehage vil i mindre grad kunne sikre tilstrekkelige relasjoner med jevnaldrende for alle barn. Lekemiljøet vil begrenses av få jevnaldrende å spille på. I dag varierer aldersfordelingen stort, der noen kull har bare ett barn eller ingen i det hele tatt, mens andre kull kan ha opptil syv barn født samme året. Hvordan møtes familier som velger et større fellesskap for sitt barn? Vil det bli nødvendig å velge mellom tilhørighet til lokalsamfunnet og gode muligheter for å danne vennskap i barnehagen?

Det vil bli liten mulighet for progresjon i samspill med flere barn. Dette kan gjøre overgangen til skole unødvendig krevende, da barn i Øksendal vil gå fra en svært liten barnegruppe til en skoleklasse med mange og nye relasjoner.

Kostnader:

Tredal barnehage, avdeling Øksendal har allerede i dag en dyr driftsmodell, der det i tillegg til grunnbemanning er tilført 60 % ekstra stilling for bl.a. å ivareta åpningstid. Dersom Øksendal barnehage skal reetableres vil ansettelse av styrer komme som et tillegg til dette. Barnehagen vil dermed være en dyr barnehage å drifte.

Ved videreføring av drift i Øksendal, må det påregnes behov for oppgradering av barnehagens utelekeplass.

Å leve med trussel om nedleggelse:

Flere har pekt på problemstillingen ved etablering av en barnehage som kan komme til kort med tanke på både faglige og økonomiske vurderinger. Øksendal som bygdesamfunn kan oppleve at spørsmålet om videreføring av bygdas barnehage vil bli gjenstand for vurdering ved alle korsveier. Det kan på sikt virke negativt for et lokalsamfunn dersom dette blir framstilt som en avgjørende kvalitet ved livet i Øksendal.

6. Hva skjer dersom barnehagestrukturen ikke endres? "0-alternativet"

Kostnader

Kostnadsendring - konsekvenser av opprettholdt struktur			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Investeringsutgifter totalbeløp		80 mill.	
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)		- 320 000	- 320 000
FDV-kostnader			-
Investeringsutgifter/årlig avskrivning		- 2 800 000	- 2 800 000
SUM			- 3 120 000

Ved opprettholdelse av dagens struktur, må Holten barnehage og Tredal barnehage renoveres/bygges nytt for henholdsvis 65 og 40 barn. Det vil bli en økning av driftsutgifter, da avdelingen i Øksendal og Gjører barnehager må tilføres ressurser til stedlig ledelse. Det vil ikke bli reduserte FDV-kostnader som følge av en slik løsning.

Vurdering

Videreføring av dagens barnehagestruktur vil kreve nye barnehagebygg ved Holten og Tredal barnehage. Byggene er i dårlig forfatning, og har uhensiktsmessig utforming. Det er derfor ikke aktuelt å renovere eksisterende bygningsmasse. Ved renovering av barnehager i drift vil det komme tilleggskostnader for midlertidige lokaler i renoveringsperioden. Videreføring av barnehageplasser i Øksendal og på Gjører vil medføre reduksjon i planlagte sentrums plasser. Både Holten barnehage og Tredal barnehage vil derfor planlegges for færre barnehageplasser enn i dag. Dette til tross for at det er disse barnehagene som i en årrekke har hatt ventelister etter de årlige barnehageopptakene. Resultatet er at barn i større grad må bytte barnehage i løpet av småbarnsperioden.

Gjører barnehage og avdeling Øksendal vil med videreføring av dagens barnehagestruktur få utfordringer med lite fagmiljø og deltidsledelse. Erfaringsvis har barnehageansatte ved oppvekstsentrene slitt med å frigjøre kapasitet til deltakelse i felles faglige løft i barnehagetjenesten.

7. Hva skjer dersom skolestrukturen ikke endres? "0-alternativet"

Elevtall

Skoleår	Gjører	Løykja	Sande	Tredal	Ålvundfjord
2022-21	17	55	226	103	73
2021-22	20	57	224	101	85
2022-23	19	54	224	106	89
2023-24	19	55	220	115	90
2024-25	17	50	223	106	95
2025-26	15	52	231	113	96

Elevtallet ved Gjører og Løykja vil synke de neste seks skoleårene, mens elevtallet ved Sande, Tredal og Ålvundfjord vil stige.

Kostnader og vurdering

Ingen endring i dagens skolestruktur blir ofte kalt "0-alternativet" og vil i all hovedsak føre til innsparinger gjennom kutt i lønnskostnader.

Faglig-pedagogiske vurderinger

Læringsmiljø for elevene

En fordel med små skoler er at de gir oversiktlige forhold, og for Gjøra oppvekstsenter spesielt er det positivt med barnehage og skole i samme organisasjon. Små skoler gir også muligheter for lek og samhandling på tvers av aldersgrupper, elevene må lære seg å være sammen med hverandre selv om de har ulike forutsetninger og behov. Ved små skoler er det videre få elever per lærer, noe som gir lærerne mulighet til å ha god oversikt over hva som foregår i elevgruppa.

Den største og betydelige ulempen ved små skoler er at elevene har et begrenset læringsmiljø, både faglig og sosialt. Faglig kan det være krevende for læreren å tilpasse undervisningen, siden undervisningen må tilpasses flere trinn samtidig. Elevene på sin side har få jevnaldrende å samarbeide om fag med. Sosialt gir små skoler elever mindre muligheter til å danne vennerelasjoner med jevnaldrende. Små skoler med små elevmiljø kan få konsekvenser i form av at elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (§ 9a-2 i opplæringsloven) ikke ivaretas.

Kompetanse og fagmiljø for de ansatte

Små skoler kan gi muligheter for å benytte ansattegruppa fleksibelt i opplæringen. Små skoler har få ansatte, som kan gjøre det enklere å etablere en ansvarsfølelse og et eierskap til skolen. Ved små skoler i små grender kan det også være enklere å legge til rette for en pedagogikk som er forankret i nærmiljø og lokalsamfunn.

En ulempe ved små skoler med få ansatte er et svekket fagmiljø for læreren. I tillegg til kravene om kompetanse som er nevnt over, vil fagmiljøet kunne oppleves krevende for den enkelte lærer. Læreren må planlegge for flere trinn og flere fag, dette er tidkrevende. Lærerne har videre få å samarbeide med og slik begrensede muligheter for deling, tett samhandling og faglig utvikling.

Samfunnsmessige vurderinger

Skolen som samfunnsbærer

En samfunnsmessig fordel med å bevare Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole, er at grendene Grøa og Gjøra beholder skolen sin som samfunnsbærere. Dette vil kanskje kunne motvirke fraflytting generelt og fra Fjellgardene spesielt. Foreldre som jobber på Gjøra vil også oppleve at det er praktisk at de minste barna og elevene har tilhold i bygda. En annen fordel er at de minste barna og elevene slipper lang reisevei. Bruk av minibuss kan gi muligheter til samarbeid med andre skoler og barnehager, men vil representere en kostnad.

Dersom en ser Sunndalssamfunnet under ett, vil det kunne berike kommunen dersom en samler elevene på større skoler. Elevene vil bli del av et større fellesskap og bli bedre kjent på tvers av grender. Elevene vil slik kunne etablere varige relasjoner, noe som vil komme godt med både på fritida i barne- og ungdomsalder og senere i voksenlivet.

Gjøra oppvekstsenter beholdes som i dag

Vi velger her å kommentere opprettholdelse av Gjøra oppvekstsenter spesielt. Det er en synkende folketallsutvikling i grunnkretsen Gjøra. Med synkende elevtall frykter man at lærings- og fagmiljøet svekkes i tiden fremover, av årsaker oppgitt over.

Gjøra grunnkrets har vært igjennom flere strukturdebatter og en antar at debatten vil komme opp på ny. Slike debatter kan oppleves som belastende for bygda, men kanskje først og fremst for elever og ansatte ved skolen.

Det synkende elevtallet ved skolen gir mindre muligheter for elevene til å danne vennerelasjoner med jevnaldrende. Det må derfor vurderes om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (§ 9a-2 i opplæringsloven) ivaretas dersom oppvekstsenteret opprettholdes.

Oppsummering

Kommunestyret har vedtatt økonomiplan for perioden 2021-2024. Her er det lagt inn en samlet innsparing for grunnskoletjenesten på 15 mill. Innsparingene for 2021 er satt til 3,2 mill., noe som utgjør ca. 4 lærerstillinger. Dersom dagens skolestruktur opprettholdes, vil dette føre til betydelige kutt i lærerstillinger i løpet av planperioden.

Nødvendige innsparinger uten strukturendringer vil i all hovedsak måtte tas inn ved de største skolene. Kutt i lærerstillinger vil gi større elevgrupper, det vil si flere elever per lærer ved de største skolene. De minste skolene vil i større grad enn i dag måtte slå sammen flere alderstrinn i en gruppe. Læreren må undervise enda flere trinn i en og samme undervisningstime enn i dag.

En antar at 0-alternativet vil kunne gi en reduksjon i kvaliteten på opplæringstilbudet til elevene i Sunndalsskolen, fordi:

- Reduksjon i lærerstillinger vil gjøre det vanskeligere å opprettholde tilstrekkelig fagkompetanse i personalet ved de minste skolene.
- Større elevgrupper ved de største skolene vil gjøre det mer krevende å drive tilpasset opplæring, da det blir flere elever per lærer. En konsekvens kan bli en økning i behovet for spesialundervisning.
- Det kan bli krevende å opprettholde den positive utviklingen Sunndalsskolen har hatt i elevenes lærings- og skolemiljø. Ved de største skolene er det fordi gruppene kan bli store og uoversiktlige når antallet elever per lærer går ytterligere opp. Ved de små skolene på grunn av få jevnaldrende til å knytte vennerelasjoner med.
- Det kreves et visst antall lærere på en skole for å sikre lovkrav til undervisningskompetanse. Dersom de minste skolene opprettholdes kan vi få faglærere som ikke fyller kompetansekravene i opplæringsloven. For å sikre denne lovpålagte kompetansen kan en konsekvens bli at lærere må arbeide på flere skoler, jf. Forskrift til Opplæringsloven kap. 14, *“Krav til kompetanse ved tilsetting og undervisning”*.

Ved å velge 0-alternativet vil det bli en presset ressursituasjon ved skolene, og en ytterligere skjevfordeling av ressurser som vil øke i årene fremover. Det er grunn til å anta at kvaliteten på opplæringa kan svekkes og at skoletilbudet blir mindre likeverdig for elever i Sunndalsskolen.

8. Avvikle Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole og flytte elevene til Sande skole

Elevtall

Elevtall for Sande skole, Løykja skole og Gjøra oppvekstsenter, samt elevtall ved sammenslåing Gjøra, Løykja og Sande, de seks kommende skoleårene:

Skoleår	Sande	Løykja	Gjøra	Sammenslåing Gjøra, Løykja og Sande
2020-21	226	55	17	298
2021-22	224	57	20	301
2022-23	224	54	19	297
2023-24	220	55	19	294
2024-25	223	50	17	290
2025-26	231	52	15	298

Kostnader

Kostnadsending			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)	11 700 000	- 3 750 000	7 950 000
FDV-kostnader	2 100 000		2 100 000
Skoleskyss		- 840 000	- 840 000
Investeringsutgifter		- 100 000	- 100 000
SUM			9 110 000

Reduksjon i driftsutgifter på 11,7 mill. gjelder i hovedsak lønnsutgifter. Elevkostnadene ved Gjøra og Løykja er vesentlig høyere enn ved Sande. Årsaken er en betydelig forskjell på antall elever per årsverk ved Sande skole sammenlignet med Gjøra og Løykja. Dermed vil hver elevplass koste mer ved de minste skolene enn ved de største. SFO-plassene krever også betydelig mer ressurser ved de minste skolene sammenlignet med de største, da det er få barn per ansatt.

Reduksjon av FDV-kostnader på 2,1 mill. er knyttet til avvikling av driften ved Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole.

Økte utgifter gjelder i hovedsak lønnsutgifter på 3,75 mill. som må overføres til Sande. I tillegg kommer utgifter til skoleskyss (nærmere beskrevet i avsnittet under). Økte investeringsutgifter på 100 000,- gjelder avskrivning og renter som er beregna ut fra en investeringskostnad på 3 mill. for tilpasninger av Sande skole.

Ekstra skoleskysskostnader ved eventuell avvikling av Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole vil beløpe seg til ca. kr 975 000,-. Svømmeskyss til Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole beløper seg for skoleåret 2019 til ca. kr 135 000,-. Dette vil komme som fradrag i kostnadsbildet dersom eleven flyttes til Sande skole. Total ekstrakostnad på skyss blir dermed ca. kr 840 000,-. Start- og slutt-tidspunkter for skoledagen er avgjørende for kostnadsbildet, for eksempel vil avvikling av hjemkjøring midt på dagen (tidligere midtskyss) endre kostnadene.

Vurdering

Faglig-pedagogiske vurderinger

Elevenes skolemiljø

En fordel med å flytte elevene fra Gjøra og Løykja til Sande, er at elevene da vil bli en del av et større skolemiljø, både samla sett og på hvert trinn. De vil være i grupper sammen med flere jevnaldrende og slik ha større muligheter til å etablere vennerelasjoner. Dette vil kunne gi positive effekter både faglig og sosialt.

Ved Gjøra og Løykja er elever fra ulike trinn samlet i samme gruppe. Faglig sett er dette krevende, fordi læreren må planlegge, tilpasse og gjennomføre undervisning for elever i ulike aldre samtidig. Ved overføring av elever fra Gjøra og Løykja til Sande skole vil lærerne kunne tilpasse undervisningen til ett alderstrinn og bedre dra nytte av medlæring mellom elevene.

En ulempe med store elevgrupper kan være at det krever god planlegging og organisering for å få gruppen til å fungere godt og for å ivareta alle elevene. En annen ulempe kan være at det for noen elever kan oppleves som en vanskelig overgang å gå fra ei mindre elevgruppene til ei større. Samtidig bør en ta høyde for at overgangen kan oppleves som en lettelse for andre elever.

Fagmiljø for de ansatte

Ved en større skole vil en få et større og mer robust fagmiljø for de ansatte. Lærerne vil få større muligheter til å samarbeide, planlegge og dele erfaringer med kollegaer. Dette vil kunne heve kvaliteten på undervisningen. En vil slik kunne motvirke at elevens opplæring avhenger av enkeltlæreren og heller få et mer likt skoletilbud til alle elever.

I ny lærerutdanning har lærere et begrenset antall fag de kan undervise i. Dette krever et visst antall lærere på skolen for at alle fagene skal kunne dekkes. Store skoler løser denne utfordringen, mens ved små skoler blir dette fort utfordrende å få løst.

Samfunnsmessige vurderinger

Reisevei

Dersom elevene fra Gjøra og Løykja skal fraktes til Sande vil samtlige elever ta buss. En unngår da langt på vei at foreldre kjører elevene til skolen og en vil slik få færre farlige trafikksituasjoner.

Fra Gjøra oppvekstsenter til Sande skole er det 33 km. Lang skolevei er slik den største ulempen for elever som skal skysses denne strekningen. For de som bor et stykke unna oppvekstsenteret i motsatt retning fra Sande, kommer reisevei fra heimen i tillegg.

Fritidstilbud og vennerelasjoner

En fordel for elevene fra Gjøra og Løykja dersom de skal flyttes til Sande skole, er at de kommer nærmere idrettsanlegg og kulturtilbud. Elevene vil slik ha bedre mulighet til å benytte fritidstilbud rett etter skoletid, uten først å måtte dra hjem.

En ulempe kan på sikt bli at det naturlige leike- og møteområdet i tilknytning til skoleanleggene på Gjøra og Løykja etter hvert vil kunne forsvinne. Dette vil kunne gi barna færre møteplasser i nærområdet.

Skolens betydning for lokalsamfunnet

Mindre kretser har ofte sterk tilknytning til bygdas fellesfunksjoner som skole, barnehage og butikk. "Vi-følelsen" blir derfor sterkt forbundet til disse institusjoner. En ulempe dersom elevene flyttes til sentrum, er at grendene Gjøra og Grøa mister en viktig samfunnsbærer som er med å opprettholde denne "vi-følelsen". Dette kan føre til fraflytting, da kanskje spesielt ved Fjellgardene.

Se også vurderingene under «0-alternativet» som er knytt til Sunndalssamfunnet sett under ett.

Bygningsmessige vurderinger ved Sande skole

Her beskrives bygningsmessige vurderinger ved Sande skole for alternativene “*elevene fra Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole til Sande skole*” og “*elevene fra Tredal skole til Sande skole*”.

Utearealet er viktig for elevenes læringsmiljø, for gjennomføring av fysisk aktivitet generelt og for friminuttene spesielt. Generelle anbefalinger om minimum nettoareal per elev er 50 m², justert etter skolestørrelse og beliggenhet. Se nærmere informasjon i [helsedirektoratets veileder til forskrift om miljørettet helsevern](#).

Skolens bruksareal ute er definert som tilgjengelig nettoareal som elevene har til rådighet, inkludert beplantning, bevart natur og lignende. Nettoarealet avgrenses av tomtegrensen, når bygninger, parkeringsplasser og annet biltrafikkareal er trukket fra. Utearealet for en skole med 100-300 elever skal være ca 10 000 m².

Sande skole har i dag et uteareal på ca 13 000 m². Ballbinge, sandvolleyballbane, edderkoppnett, apejungel, andre lekeapparat og leskur er inkludert i dette utearealet. Tar vi med uteareal på baksiden av skolen og sykkelskur, kommer arealet opp på i underkant av 16 000 m². I tillegg ligger skolen rett ved idrettsanlegget og friluftsområdet på Sande.

Dagens uteareal ved Sande skole vurderes med utgangspunkt i dette til å kunne tilpasses en elevgruppe på opp mot 350 elever. Flyttes elevene fra Gjøra og Løykja til Sande vil vi få et elevtall på ca 300. Flyttes elevene fra Tredal til Sande, vil elevtallet bli ca. 340. Det betyr at tilgjengelig uteareal er tilstrekkelig for begge alternativene.

Innearealet skal legge til rette for et godt læringsmiljø og varierte læringsaktiviteter for elevene. Se informasjon i [helsedirektoratets veileder til forskrift om miljørettet helsevern](#).

Det foreligger ikke noen statlige arealkrav for skoleanlegg, men det tas utgangspunkt i 2 m² pr elev for undervisningsrom. Denne arealnормen forutsetter at elevene har tilgang til andre rom, som for eksempel formidlingsrom og auditorier. Dersom elevene ikke disponerer tilleggsareal til undervisningsrom, bør arealnормen økes til 2,5 m² pr. elev.

Areal i 1, 2 og 3 etasje ved Sande skole er på ca. 4000 m². Med utgangspunkt i tilgjengelig klasserom er det i dag plass til ca 340 elever ved skolen. Grupperom, SFO, heimkunnskap, musikkrom med mer er ikke med i beregningen av klasserom.

Da Sande skole ble oppgradert i 2006 ble det lagt til grunn en arealnorm på 4 m² pr elev på småskoletrinn og 3,5 m² på mellomtrinn. Elevtallet i 2006 var 229, og skolen ble bygd som en «to parallell skole», det vil si at det ble tilpasset for to grupper på hvert trinn. I tillegg ble det i byggeprosessen i 2006 gjort tilpasninger slik at elevene fra Furu skole kunne overføres. Sammenslåing av Sande og Furu skole førte til et elevtall på i underkant av 300 elever. Dette er det samme elevtallet som vi vil få ved å flytte elevene ved Gjøra og Løykja til Sande i dag.

Historikk

I dimensjoneringsgrunnlag og andre politiske dokument fra byggeperioden 2002-2007 er det ikke tallfestet hvor mange elever skolen ble dimensjonert for. Skolesjefen, den gang, la til grunn at skolen skulle være dimensjonert med god margin. Det vil si 4 m² per elev på småskoletrinnet og 3,5 m² per elev på mellomtrinnet.

De siste 15 årene har det vært en positiv utvikling med tanke på integrering av funksjonshemmede elever i skolen. Dette er en gruppe elever som krever plass, spesielt når det gjelder oppbevaring av hjelpemidler som rullestol med mer. Selv om Sande skole var universelt utformet ved siste oppgradering i 2006, ser en nå ved gjennomgang av bygget at det er behov for nye tilpasninger. For eksempel dreier dette seg om handicaptoalett. Etter 15 års bruk ser en også at arealet ved skolen kan utnyttes bedre. Behovet har endret seg i takt med samfunnet, og det er i dag ubrukt areal som kan tilpasses for elevbruk.

Ved en økning av elevmassen ved Sande er det dermed behov for å se på en bedre arealutnyttelse, med utgangspunkt i elevene og de ansattes behov og krav som stilles til fremtidens skole. Ansatte, elever og foreldre må involveres i et slikt arbeid. Ved sist skolestrukturendring, da elever fra tidligere Furu skole ble flyttet til Sande skole, ble overgangen planlagt sammen med disse gruppene. Dette viste seg å være en vellykket måte å starte arbeidet med å tilpasse både selve skolebygget og å etablere en felles skolekultur på.

Bygningsmessige vurderinger ved Gjøra og Løykja

En er avhengig av å få solgt eller omdisponere ubrukt bygningsmasse på Gjøra og Løykja for å redusere ombyggingskostnader ved Sande.

Oppsummering

Dersom elevene ved Gjøra og Løykja flyttes til Sande vil en redusere de samla lønnsutgiftene. En vil også kutte utgifter til drift og vedlikehold av bygg og uteområder på Gjøra og Løykja. Videre vil en få et større skole- og læringsmiljø for elevene fra Gjøra og Løykja, både faglig og sosialt, og et mer robust fagmiljø for de ansatte. Barn på Gjøra, spesielt de som bor i Svisdalen og på Jenstad, vil få lang reisevei til skolen. Gjøra og Grøa vil miste skolen som samfunnsbærer.

Opplæringsloven §9A-2 sier at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. En er bekymret for at denne retten kan være utfordrende å ivareta ved små skoler, siden elevene har få jevnaldrende og dermed færre muligheter til å etablere vennerelasjoner. Dersom små skoler opprettholdes kan det også bli en utfordring å ivareta retten på store skoler, på grunn av at det da blir enda flere elever per lærer.

Etablering av en større sentrumsskole vil gi muligheter til å videreutvikle den eksisterende skolen til en skole med standard tilpasset framtida. En vil blant annet kunne utnytte de pedagogiske undervisningsarealene bedre, med utgangspunkt i elevene og de ansattes behov, og krav til universell utforming.

9. Avvikle Gjøra oppvekstsenter og flytte elevene til Løykja skole

Elevtall

For elevtall på den enkelte skole se tabeller under alternativet «Avvikle Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole og flytte elevene til Sande skole». Her er samla elevtall for Løykja og Gjøra skole:

Skoleår	Sammenslåing Gjøra, Løykja
2020-21	72
2021-22	77
2022-23	73
2023-24	74
2024-25	67
2025-26	67

Kostnader

Kostnadsendring			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Driftstugifter (inkl. lønnsutgifter)	3 900 000		3 900 000
FDV-kostnader	870 000		870 000
Skoleskyss		250 000	250 000
SUM			4 520 000

Reduksjon i driftsutgifter på 3,9 mill. gjelder i hovedsak lønnsutgifter. Dette alternativet fører til en begrenset økning av elevtall på Løykja. Dermed vil det heller ikke utløse en økning av lærer- og lederressurs ved Løykja skole. Reduksjon av FDV-kostnader på 870 000,- er knyttet til avvikling av driften ved Gjøra oppvekstsenter.

Skyss for elever fra Gjøra skolekrets til Løykja skole vil utgjøre en kostnad på kr 250 000,-.

Vurderinger

Faglig-pedagogiske vurderinger

Elevenes skolemiljø og de ansattes fagmiljø

Dersom elevene fra Gjøra flyttes til Løykja, vil både elever og ansatte få et noe større miljø, både faglig og sosialt. Dette vil være en fordel sammenlignet med om en opprettholder begge skoler.

Flere elever på samme skole vil kunne gi noe større muligheter og valgfrihet med tanke på flere jevnaldrende, muligheter til å etablere vennsksrelasjoner og samhandling i lek og aktivitet. Gruppestørrelsen vil bli noe større, og elevene vil dermed ha flere å samarbeide med faglig. Flere ansatte vil på samme måte gi et noe større faglig og pedagogisk miljø, gi flere å samarbeide med og muligheter til å utvikle en delingskultur ved skolen.

På den andre siden vil elever og ansatte fremdeles være få, med de utfordringene dette fører med seg (nærmere beskrevet tidligere). Selv om elevtallet samla sett blir høyere ved å flytte elevene fra Gjøra ned til Løykja, kan det være at gruppene og skolemiljøet ikke er stort nok til å ivareta elevenes rett til et godt læringsmiljø. Elevtallet ved en sammenslåing av Gjøra og Løykja vil heller ikke gi grunnlag for en «fulldelt skole», det vil si at skolen fremdeles vil ha grupper med elever fra flere trinn. Det vil også fremdeles være få elever per lærer sammenlignet med de største skolene.

Antall ansatte vil fremdeles være såpass lavt at det kan bli krevende å opprettholde et robust nok fagmiljø for framtiden.

Samfunnsmessige vurderinger

Skolens betydning for lokalsamfunnet

En fordel med å opprettholde Løykja skole er at Grøa får beholde skolen som en samfunnsbærer for bygda. Gjøra derimot mister skolen som samfunnsbærer. Dersom oppvekstsenteret legges ned, kan det være en fare for mindre tilflytning til Gjøra, som beskrevet tidligere.

Reisevei

Når det gjelder reisevei vil elevene ved Gjøra oppvekstsenter få lengre reisevei. Betydningen av lengre reisevei er nærmere beskrevet tidligere i dokumentet.

Bygningsmessige vurderinger

En er avhengig av å få solgt eller omdisponert ubrukt bygningsmasse på Gjøra

Oppsummering

En vil redusere kostnadene noe ved å flytte elevene fra Gjøra til Løykja. Det vil være en reell innsparing med tanke på utgiftene til vedlikehold av bygget på Gjøra med tilhørende uteområder, og en viss innsparing på lønnsutgifter dersom Gjøra oppvekstsenter legges ned. Å legge ned en liten skole vil gi en liten innsparing for kommunen samla sett.

Dersom elevene flyttes fra Gjøra til Løykja, vil elevenes skolemiljø og lærernes fagmiljø bli noe større enn i dag. Løykja skole vil imidlertid fremdeles være en mindre skole med få ansatte og elever. Elever fra ulike alderstrinn vil fremdeles samles i samme gruppe, med de konsekvensene det fører med seg både for elevenes skolemiljø og de ansattes fagmiljø. Dette er nærmere skrevet i tidligere alternativ.

Folketallsutviklingen i grunnkretsene Gjøra og Løykja gjør det sannsynlig at debatten om skolenedleggelse vil kunne komme opp igjen. Dette kan oppleves krevende, fordi det medfører en stadig usikkerhet for elever, foreldre og ansatte.

Det vil også være et likeverdselement i denne prioriteringen. Når små skoler opprettholdes binder dette opp ressurser, noe som får konsekvenser i form av mindre ressurser til elever ved større skoler.

10. «Sande skole blir skole for elever fra Sande, Tredal og Øksendal skolekrets – Tredal skole legges ned»

Dette alternativet kan ses i sammenheng med alternativet - "Gjøra oppvekstsenter til Løykja skole", med en innsparing på til sammen ca.11 mill. En kostnadsmessig fordel, flyttes elevene fra Tredal og Øksendal til Sande, vil være stordriftsfordeler. En vil også få betydelig økte skyssutgifter.

Elevtall

Elevene fra Øksendal er i dag en del av Tredal skolekrets. Tabellen viser utvikling i elevtall for Sande og Tredal skoleårene 2020-2021 til 2025-2026, og utvikling i elevtall ved eventuell sammenslåing av Tredal og Sande skole:

Skoleår	Sande	Tredal (inkl. Øksendal)	Tredal + Sande
2020-21	226	103	329
2021-22	224	101	325
2022-23	224	106	330
2023-24	220	115	335
2024-25	223	106	329
2025-26	231	113	344

Kostnader

Kostnadsendring			
Faktorer	Innsparing	Økte utgifter	Samlet
Driftsutgifter (inkl. lønnsutgifter)	12 600 000	- 7 500 000	5 100 000
FDV-kostnader	1 600 000		1 600 000
Investeringsutgifter/årlig avskrivning		- 200 000	- 200 000
Skoleskyss		- 400 000	- 400 000
SUM			6 500 000

Reduksjon i driftsutgifter på 12,6 mill. gjelder i hovedsak lønnsutgifter. Økningen i utgifter på 7,5 mill. gjelder lønnskostnader som overføres til Sande skole. Økte investeringsutgifter på 200 000 gjelder avskrivning og renter som er beregna ut fra en investeringskostnad for tilpasninger ved Sande skole på 5. mill. I tillegg kommer en ekstra kostnad på skoleskyss på 400 000,-, fordi det må settes inn ekstra buss. For grunnskoletjenesten vil det bli en innsparing med tanke på FDV kostnader. Beholder kommunen bygget vil disse kostnadene videreføres.

Vurdering

Faglig-pedagogiske vurderinger

Læringsmiljø for elevene

Elevene vil få et stort læringsmiljø, faglig og sosialt, da mange av elevene møtes allerede på fritida og kjenner slik hverandre fra før. Det kan oppleves som positivt å også kunne møtes i skoletida. På en annen side vil en få ei stor elevgruppe samla sett, som gir mindre et mindre inne- og uteareal per elev.

Kompetanse og fagmiljø for de ansatte:

Ved at elevene fra Tredal skole flytter over til Sande skole blir det én barneskole i sentrum med muligheter for et robust faglig miljø. En vil også få muligheter for fagspesialisering for lærerne, og man kan i større grad arbeide i profesjonsfellesskap. En vil også få en større og mer samlet kompetanse rundt elever med spesielle behov. På den ene siden vil fagsamarbeidet styrkes ved større skoler fordi det blir flere med samme fag å dele erfaringer og kompetanse med. Samtidig kan dette gå på bekostning av allmennlærerperspektivet, som betyr at en lærer har god kjennskap til og underviser i flere fag og er slik mer fleksibel. Med en stor sentrumsskole vil det bli enda større ulikheter i ressurstilfanget og lærertettheten i Sunndalsskolen. I praksis betyr dette at det blir enda flere elever per lærer i sentrum sammenlignet med grendaskolene.

Samfunnsmessige vurderinger

Tilgjengelighet, reisevei og trafikale forhold

En sentrumsskole vil gi elevene fra Tredal enda større tilgjengelighet til svømmehall, idrettsanlegg og kulturskole. Når det gjelder reisevei kan det oppstå trafikale utfordringer fordi mange av elevene ikke vil ha rettigheter på skoleskyss. En konsekvens kan bli at mange elever blir skyssset til skolen av foreldrene. Når det gjelder skolens betydning for lokalsamfunnet vil Tredal og Øksendal krets miste sin samfunnsbærer. Skulle vi på nytt få opprettet asylmottak, må det også gjøres en vurdering av hvordan en løser skolens kapasitet til å ta imot disse elever. Denne kapasiteten ligger i dag ved Tredal skole.

Skoleskyss

For elevene som allerede i dag har skyss til Tredal skole vil lengden på skoleskyssen forlenges.

For mange av elevene fra Tredal til Sande vil det også bli kommunal skyss, jfr. vedtak om sikringsskyss ved kryssing av Driva bru. Dette gjelder ca. 50 elever, det vil da måtte settes opp en egen buss for disse elevene og kostnad vil bli ca. 400 000 per år.

Bygningsmessige vurderinger

Bygningsmessige vurderinger er beskrevet under alternativ: "Avvikle Gjøra oppvekstsenter og Løykja skole og flytte elevene til Sande skole".

Oppsummering

Å flytte elevene fra Tredal til Sande skole vil gi en stor sentrumsskole, hvor elevene som ofte møtes på fritida samles på samme skole. Både elevenes læringsmiljø og de ansattes fagmiljø vil kunne bli mer robuste og gi rom for alle på en større skole. Gjøra og Løykja skole vil bestå, med de fordelene og ulempene dette fører med seg. Dette er nærmere beskrevet tidligere i dokumentet. Sentrum vil få én skole, Tredal krets vil miste skolen som viktig samfunnsbærer.

Det må tas en vurdering på om en ønsker å legge ned en skole på størrelse med Tredal og samtidig opprettholde mindre skoler som Gjøra og Løykja. Faglig og lovmessig handler dette om å sikre et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle elevene i Sunndalsskolen, og om en mest mulig jevn fordeling av ressurser til alle elever. Elevkostnadene er vesentlig høyere ved små skoler enn ved større skoler.

11. «Løykja skole blir skole for elever fra Furu, Løykja og Gjøra skolekrets – skolen ved Gjøra oppvekstsenter legges ned»

Elevtall

Tabellen viser hvor mange av elevene ved Sande skole som ville ha tilhørt grunnkrets Furu.

Skoleår	Sande	Elevtall Furu skolekrets (del av Sande i dag)
2020-21	226	47
2021-22	224	42
2022-23	224	43
2023-24	220	43
2024-25	223	46
2025-26	231	48

Det er vanskelig å gi et overslag over antall elever for dette alternativet på grunn av uavklarte endringer i skolekretsgrenser. For å få en oversikt må en se på hvert enkelt barns bostedsadresse, etter at eventuelle nye skolekretsgrenser er vedtatt. Det er viktig å huske at nærskoleprinsippet i opplæringsloven, som handler om elevenes rett til å gå på den skolen som ligger nærmest der de bor, vil legge føringer for alternativet. Grunnkrets Furu bestod av elever fra Furu, Mæle og Holssand. Elevene fra Furu og de fleste elevene fra Mæle har klart kortest reisevei til Sande skole. For elever fra Holssand vil den enkeltes adresse være avgjørende for hvilken skole som ligger nærmest. Sunndal kommune kan ikke vedta skolekretsgrenser som bryter med nærskoleprinsippet, jf. avsnitt i innledningen om nærskoleprinsippet.

Kostnader

Det er vanskelig å beregne kostnader på grunn av uavklarte skolekretsgrenser.

Vurderinger

Faglig-pedagogiske vurderinger

Læringsmiljø for elevene:

Det anbefales ikke at klasser som allerede er etablert på Sande splittes opp. Dette alternativet er imidlertid først og fremst styrt av nærscoleprinsippet, se avsnitt innledningsvis.

Ellers: Se alternativet "Avvikle GjØra oppvekstsenter og flytte elevene til LØykja skole".

Samfunnsmessige vurderinger

Skolens betydning for lokalsamfunnet

Alternativet vurderes som utfordrende mtp. nærscoleprinsippet og vurderes som mindre relevant, siden Sande skole er den skolen som er geografisk nærmest for de fleste som er bosatt i disse kretsene. Dersom det mot formodning likevel blir et aktuelt alternativ, vil Furu, Mæhle og Holssand krets miste Sande skole som sin samfunnsbærer og naturlige samlingsplass dersom elevene flyttes til LØykja.

Det vil også være en ulempe om familier i samme nærmiljø får elever på flere barneskoler, både miljØmessig og praktisk.

Reisevei

En ser at alternativet vil utløse en utfordrende og kostbar skyss-logistikk fordi elevene ikke kan følge strømmen av skyss til Sunndal ungdomsskole og Sunndal videregående skole.

Dersom elever skal skysses fra Furu skolekrets til LØykja skole vil utgiften til dette bli noe større enn utgiften er i dag på å skyss de samme elevene motsatt vei. Dagens samkjØring med skoleskyss til Sunndal ungdomsskole kan ikke benyttes. Det er derfor vanskelig å si noe spesifikt om kostnadsbilde da nærscoleprinsippet vil være avgjørende for antall elever som fraktes "feil vei". Sannsynlig kostnad er mellom kr 250,- og 400,- per elev avhengig av strekning og type skyss (drosje, minibuss, stor buss).

Ellers: Se alternativet "Avvikle GjØra oppvekstsenter og flytte elevene til LØykja skole".

Oppsummering

Det vil bli utfordringer med å gjennomføre dette alternativet, fordi det langt på vei strider mot nærscoleprinsippet. Dette gjelder elevene fra Furu og de fleste elevene fra Mæle som har klart kortest reisevei til Sande skole, men også for elever fra Holssand alt etter som hvor på Holssand de er bosatt. Viser for Øvrig til avsnitt om nærscoleprinsippet i innledningen.

12. «Barnehage, SFO og småskoletrinn 1-4 opprettholdes på GjØra. Mellomtrinn 5-7 flyttes til LØykja. Felles rektor GjØra/LØykja»

Kostnader

En vil få høye utgifter i forhold til barne- og elevtallet. En sparer ingenting på lønn-, driftskostnader og vedlikehold av bygg og uteområde.

Vurderinger

Dette alternativet er tilnærmet likt "0-alternativet" og "GjØra oppvekstsenter opprettholdes som i dag", siden det bare medfører flytting av elever på 5. - 7. trinn fra GjØra til LØykja. Viser derfor til vurderingene gjort under de alternativene.

Faglig-pedagogiske vurderinger

Læringsmiljø for elevene

Som skissert i tidligere alternativ er en fordel med små skoler med oversiktlige og trygge forhold. Et oppvekstsenter gir muligheter for samhandling på tvers av barnehage og skole. Det kan legges til rette for lek og samhandling på tvers av alder, og barna og elevene må lære seg å være sammen selv om de har ulike forutsetninger og behov. På den andre siden gir små enheter et lite læringsmiljø både faglig og sosialt, og et begrenset leke- og aktivitetsmiljø for elevene med begrensede muligheter til å danne vennerelasjoner med jevnaldrende.

I dette alternativet, hvor det bare er elevene på mellomtrinnet som flyttes til Løykja, vil læringsmiljøet for elevene som blir igjen på GjØra kunne bli særlig svekket. Dette fordi elevtallet blir betraktelig lavere enn dagens elevtall. Det vil også være et svært lavt antall elever ved SFO, noe som vil gi elevene få muligheter til å bygge vennerelasjoner i samme aldersgruppe.

Kompetanse og fagmiljø for de ansatte

Med dette alternativet vil det bli færre ansatte ved GjØra og noen flere ved Løykja, med de fordelene og ulempene dette fører med seg (se fordeler og ulemper skissert under tidligere alternativ i dokumentet). Et i utgangspunktet lite fagmiljø vil bli ytterligere svekket for de som blir igjen på GjØra, da det blir enda færre ansatte enn i dag.

Samfunnsmessige vurderinger

Skolens betydning for lokalsamfunnet

Med dette alternativet opprettholder både GrØa og GjØra skolen som samfunnsbærere, og en kan hindre fraflytting fra GjØra generelt og Fjellgardene spesielt. En kan også se at det er praktisk for de foreldrene som jobber på GjØra at de minste barna og elevene kan ha tilhold på GjØra.

Reisevei

Når det gjelder reisevei vil de minste barna og elevene slippe lang kjørevei. Minibuss vil kunne gi muligheter til interaksjon med andre skoler og barnehager.

Skyss

Dersom SFO på GjØra skole beholdes vil dette påvirke kostnader til skoleskyss.

Skyss fra GjØra SFO til Løykja for elever bosatt på GjØra dekkes som fylkeskommunal skyss. Dette blir tilsvarende som om de blir fraktet til skolen hjemmefra.

Skyss fra GjØra SFO til Løykja skole for elever bosatt vest for GjØra skole ("nedenfor" GjØra) vil ikke godkjennes som fylkeskommunal skyss og må dekkes av kommunen i sin helhet. Kostnad til dette vil avhenge av om eleven går på SFO, og av bostedet til eleven.

Eleven har ikke skyssrett til og fra SFO, men har skyssrett de dagene SFO ikke benyttes. Dersom elevene tar en dag fri fra SFO og skal hjem rett etter skolen, vil de ha skyssrett.

Oppsummering

Barna og elevene som blir igjen på GjØra vil få et enda mindre læringsmiljø enn de har i dag, både faglig og sosialt. Alternativet vil også gi minimale innsparinger, men heller føre til økte utgifter til drift av SFO.

Alternativet åpner for muligheten til felles rektor på Løykja og Gjøra. § 9-1 i opplæringsloven sier at hver skole skal ha en forsvarlig og pedagogisk administrativ ledelse, men at det er tillatt for skoler å ha felles rektor. Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse av § 9-1 sier: *“...alle skolar skal vere underlagde ein rektor med ansvar for opplæringa, og at det vil vere tillate for skolar å ha felles rektor, men berre så langt det da vil vere mogleg for rektor å halde seg fortruleg med den daglege verksemda, med det for auget at denne kan vidareutviklast.”*

Ledelse er viktig for elevenes læring, og i Sunndalsskolen har det derfor vært prioritert ressurser til ledelse ved alle skoler. Gjøra oppvekstsenter (skole) har per i dag 65 % rektor, men ingen inspektør. Løykja skole har 100 % rektor og inspektør i 44 % stilling. Blir det felles rektor for Løykja og Gjøra må inspektørressursen på Løykja økes noe. Dermed vil en ikke spar inn hele rektorressursen som i dag er ved Gjøra oppvekstsenter.